

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

סמרטפון
רק עם ואצאפ!

אפשר!! וכדאי!!
מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

אספקה לכל חלקי הארץ תוך 24 שעות
רח' פינס 9, ירושלים | Zolphone.co.il

החל
מ 499 ש"ח

אש להבת שלהבת

מבט חדש על דמותו
ההיסטורית של בעל התניא

כתבה

לקראת כ"ד טבת יום ההילולא

"לך תדע
מה יהיה בעוד שבועיים"
סיפור מאת עודד מזרחי

16

המדע מחפש גורמים,
ומתכחש לקיומו
של רצון
הרב זקס

14

זיכרונות ילדות
שנחרתו בי
שיחת חברים
עם מיכי יוספי

6

"וואי זה הכי לא אני..."
פויקה! לנוער חוזר

26

איך מסורתיים
הופכים לדתיים?
שאלת השבוע

12

מסוכן לעשות סלט
התועדות עם הרב
שטיינזלץ

30

אכלוס
שלב א'
בע"ה בעוד
4 חודשים!

דגן בוטיק

מגורי יוקרה באפרת

לבחירתכם: מגוון דירות 5 חד'

דיסיו

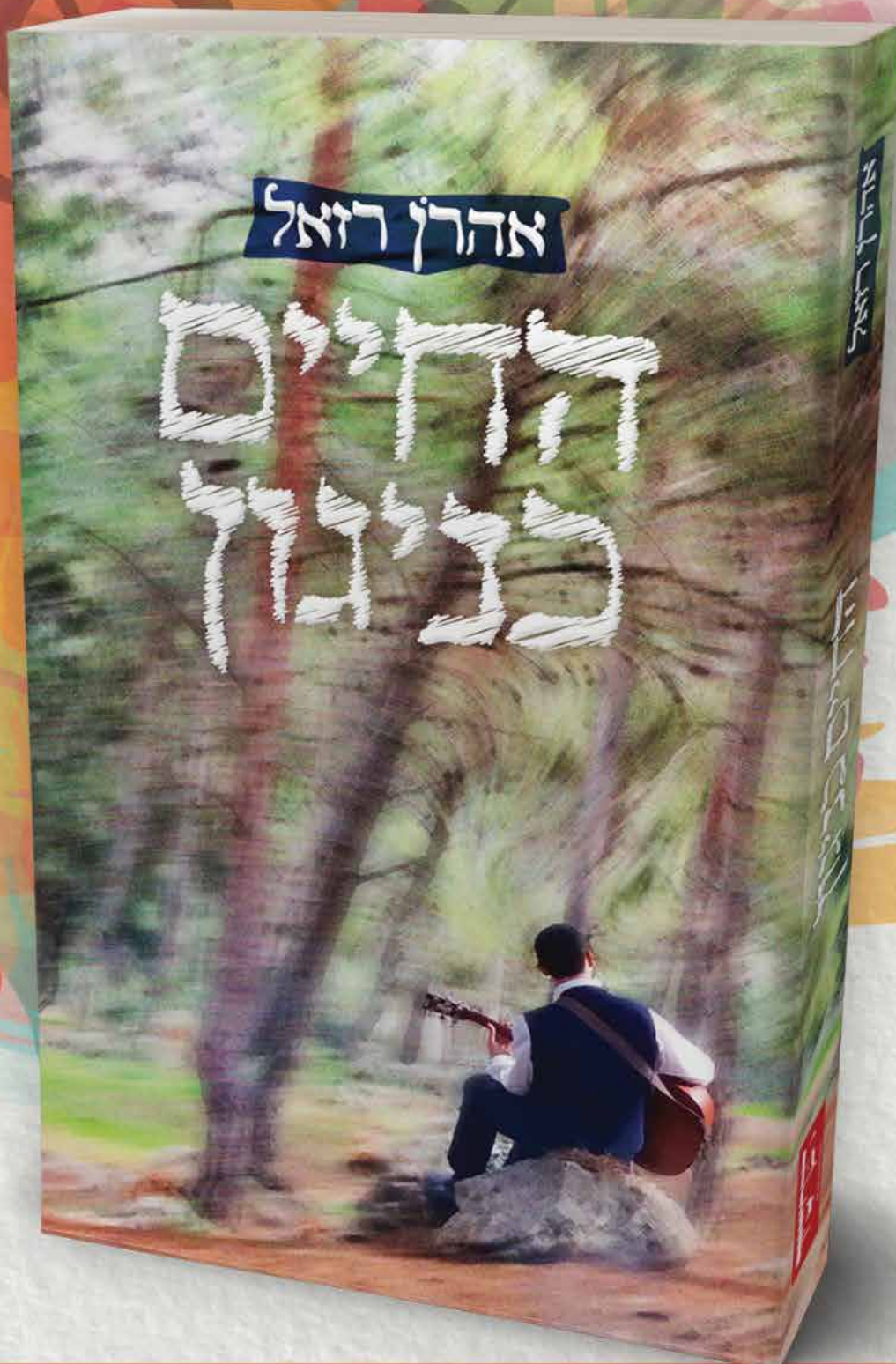
יום:

באמונה

שיוק:

052-6070199 • 1700-500-555

מה עשית היום?
מהם הסיפורים
שמאחורי
השירים?

אהרן רזאל, מחלוצי
המוזיקה היהודית
המתחדשת, פותח את
חדרי ליבו ומשתף אתכם
בעולמו הפנימי שממנו
נובעת היצירה.

התורות והאנשים
שהשפיעו עליו מעניקים
השראה ושמחה ולוחשים
ניגון חרישי.

ספר הדומה ליצירה
מוזיקלית המעוררת את
הלב לחפש ולהתפעל.

ניתן להשיג בכל החנויות
המובחרות וברשתות:

להזמנות סיונאיות:
רועי 052-3121751

077-3220338

תחנה מרכזית ירושלים, יפו 224
דוכן - קומת כניסה. חנות - קומה 3
שעות פתיחה: 22:00-8:00 בחנות. 23:00-8:00 בדוכן

מרכז העיר ירושלים, יפו 85
שעות פתיחה: 21:00-9:00

דבריישיר

תרבות יהודית מקורית

www.dshir.co.il

כנס המנהלים 9 יוצאים מאזור הנוחות

20
05

// מגלים עולם חדש

חדרים אחרונים

כ"א-כ"ג בשבט תש"פ **אילת**
16-18 בפברואר 2020 **מלון מג'יק פאלאס**

מי יהיה שם? השר זאב אלקין | השר בצלאל סמוטריץ' | השר הרב רפי פרץ | עמית סגל | מרדכי בניטה | ד"ר יואב הלר
אלון דויד | הרב ישעיהו הבר | ליטל וקסלר | יואל חשין | שי רינסקי
מופעי ערב: רמי קלינשטיין | אביהו מדינה | נאור כרמי | מני הולנדר | תזמורת חיבה | יאיר הררי
סדנאות מקצועיות: אבירם פידל, מקסום תוצאות בדיג'יטל | נגה ארליכמן-גן צבי, שיווק באינסטגרם בעולם החדש
שירה אליצור, יצירתיות | **ליאור שטול,** טיפים לתחזוקת מבנים | **דביר דמרי,** השקעות חכמות | **הדסה אדלר,** בריאות
טבעית ועוד...

אטרקציות: טיול לפטרה // סיור עששיות בפארק תמנע // טיול זריחה בהר צפחות // שיט מודרך במפרץ אילת

המלון עומד לרשות באי הכנס בלבד!
אירוח בכשרות מהודרת: בשר מחפוד ועטרה וירק של גוש קטיף

ייזום והפקה:
אשחר & more
גרופ
ייעוץ אסטרטגיה ותוכן עמיתי סיבוי

ללו"ז המלא ולהרשמה חפשו בגוגל **כנס המנהלים 9 - אילת!** טלפון: 02-6511122 | מייל: office@evp.co.il

אשחר & more

לב שהור ברא לנו אלוקים

במלאת שנה להסתלקותו של אבינו מורנו הרב אלישע וישליצקי זצ"ל

יתקיים בע"ה ערב לימוד והתעוררות הלבבות,
ביום שלישי אור לכ"ה בטבת ב'מכון מאיר' בירושלים

התכנסות	18:15
הרב דב ביגון שליט"א	18:30
הרב יעקב לבנון שליט"א	
תפילת ערבית	19:30
הרב ציון טוויל שליט"א	
הרב דני סטיסקין שליט"א	
בני משפחה	
הרב הראשי לישראל, הרב דוד לאו שליט"א	21:15
סיום משניות וקדיש	

יום רביעי כ"ה טבת

עלייה להר הזיתים	16:00
התכנסות בשכונת קדמת ציון בירושלים	17:30
לערב זיכרון וחזק	
תפילת ערבית	
סיום משניות	
(הציר יאובטח בע"ה)	

הישיבה
ברצונך...
ציון תבנה
את חומות
ירושלים

מכירה ענקית !! יום ראשון הגדול

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

TORNADO
מזגן עילי טורנדו A30

BTU 24,539 תפוקת קירור
BTU 23,945 תפוקת חימום

3,690

במקום 4,190 ₪

אלקטרה
מזגן עילי אלקטרה ECO QUIET 23

BTU 18,400 תפוקת קירור
BTU 18,400 תפוקת חימום

2,990

במקום 3,790 ₪

TADIRAN
מזגן עילי תדיראן TOSOT 10

BTU 10200 תפוקת קירור
BTU 10030 תפוקת חימום

1,390

במקום 1,690 ₪

Coolair אלקטרה
מזגן עילי COOL AIR 10

BTU 9,600 תפוקת קירור
BTU 9,700 תפוקת חימום

990

במקום 1,390 ₪

התקנה מוזלת

ברכישת מזגן

5 שנות אחריות
על ההתקנה

BOSCH

מדיח בוש
נירוסטה
צג דיגיטלי

SMS25A101Y

1,990

במקום 2,590 ₪

SHARP

מקרר שארפ
מקפיא עליון
ליטר 481

SJ2255

2,990

במקום 3,590 ₪

Haier

מקרר 4 דלתות
ליטר 472

HRF472

2,490

במקום 3,590 ₪

אלקטרה

מקרר הפון
מקפיא תחתון
אלקטרה

373

1,990

במקום 2,390 ₪

אלקטרה

מקרר
מקפיא עליון
לזוגות צעירים

EL 8601

777

במקום 1,290 ₪

Midea

מכונת
כביסה
10 ק"ג
סל"ד 1400

MFC100-U1401B

1,990

במקום 2,990 ₪

BOSCH

מכונת כביסה
7 ק"ג בוש
סל"ד 1200

WAE24208IL

1,990

במקום 2,690 ₪

LG

מכונת כביסה
סל"ד 1200

F0662W

1,390

במקום 1,690 ₪

Whirlpool

מכונת כביסה
פתח עליון
ווירלפול

AWE6628

1,290

במקום 1,690 ₪

אלקטרה

מכונת
כביסה
אלקטרה

5100

777

במקום 999 ₪

AEG

תנור בוני
צג דיגיטלי

Be3003001M

1,690

במקום 2,190 ₪

Sauter

תנור בוני
דיגיטלי
מפואר סאטר

תא אפיה ענק!
SBI640

1,190

במקום 1,790 ₪

חבילת מתחתנים

-לזוגות צעירים-

**במחיר
הזול ביותר**

אלקטרה

מייבש
כביסה
7 ק"ג
אלקטרה

7900

699

במקום 1,190 ₪

Blomberg

תנור דו תאי
בלומברג
משולב כיריים
נירוסטה

HDWN8133X

2,390

במקום 2,990 ₪

אלקטרה

כיריים גז
5 להבות
זכוכית
שחורה

מידת חיתוך סטנדרטית
ELC-75GBT

649

במקום 999 ₪

דיאטור בטיחותי
7 צלעות
כולל מתקן לחות

EF-07

249

במקום 399 ₪

תנור
אינפרא
עוק
5 ספירלות

ATL2860

249

במקום 399 ₪

סדין חימום
יחיד/זוגי

זוג EF896

89

במקום 169 ₪

יחיד EF894

59

במקום 99 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף ליום - 19.1.20 או/ו עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | ט.ל.ח. | מינימום 50 יחידות מכל פריט | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

סבא ר' בלארית כוחותיו לבית של רבי' ר' חיים
מרדכי מנדבורנא, ואמר רבי' בבליות: "השטרים
רודפים אחרי!!!" רבי' אמר לו "תלמוד מאחורי"
ותחילת כביסא שלי.

שיחת חברים

עם מיני יוספי

זיכרונות ממלמד מתוק

מופיע גם במדרש, ושם שואלים חז"ל: למה הוא לא אמר להם במפורש? (חוץ מהאיום שלהם שאי ואבוי למי שיבשר שרבי הסתלק) והמדרש עונה, בגלל הפסוק: "מוציא דיבה הוא כסיל". יש כאן הדרכה מאוד מעניינת של חז"ל: נהוג לחשוב ש'דיבה' פירושה לספר רע על הזולת. כאן מחדשים חז"ל, שגם מי שרק מבשר בשורות רעות נקרא "מוציא דיבה הוא כסיל". באמת, הרבה פעמים כשיש איזו ידיעה דרמטית על אסון גדול, כולנו אוהבים להיות הראשונים שמספרים עליה או אלה שמסמסים אותה לכולם. צריך לזכור שחז"ל לא היו בעד...

המחבוא המושלם

למה אני מספר לכם את הסיפור הזה? כי זה ממש קשור לסיפור האישי שלי. כשהרבי מנדבורנא נפטר הייתי ילד בן תשע, ולמדתי בכיתה ד' בתלמוד תורה 'תורת אמת' שייסד הרב חיים פרידלנדר זצ"ל. בימים שלפני הפטירה, הרבי ר' חיים מרדכי היה מאוד חולה, ואצלנו בבית זה היה הנושא שכולם דיברו עליו. היינו קשורים לרבי, כי סבא עליו השלום היה חסיד נלהב שלו. הם הכירו עוד בימי מלחמת העולם במחנות ברומניה.

הסיפור המוכר במשפחה הוא שאחרי המלחמה, בשביל לשרוד כלכלית, סבא היה סוחר באופן לא חוקי במטבע זר. הם חיו במחנה עקורים ברומניה, ולא הייתה ברירה אחרת. פעם אחת, שוטרים גילו את סבא באמצע המסחר והתחילו לרדוף אחריו. סבא רץ בשארית כוחותיו לבית של הרבי ר' חיים מרדכי מנדבורנא, ואמר לרבי בבחילה: "השוטרים רודפים אחרי!!!" הרבי אמר לו "תעמוד מאחורי ותחזיק בכיסא שלי". סבא תפס בכיסא, ואחרי שניות מועטות נכנסו השוטרים לבית, חיפשו בכל פינה ולא הצליחו למצוא את סבא, שעמד כך כל הזמן מאחורי הכיסא של הרבי. הם שאלו את הרבי אם הוא ראה פה מישהו נמלט, והוא אמר להם: "בבקשה, חפשו בכל הבית". כך ראו ממש מופת שלו. במשך השנים הרבי גם חיתן את הוריי, ואחרי פטירתו גם העלייה שלי לתורה טרם חתונתי הייתה בבית המדרש של בנו.

בר קפרא למעשה

בכל אופן, בתור ילד בן תשע הייתי שותף לדאגה שדיברו עליה בבית, על כך שהרבי מאוד חולה. ממש ביום הפטירה, כשחזרנו מהפסקת הצהריים ללימודים בחיידר, ביקשתי מהמלמד שבשעה האחרונה יגידו בכיתה תהלים לרפואתו. הרבי' שלנו של אחר הצהריים (אתם יודעים שבחיידרים לא אומרים 'המורה' אלא 'הרבי'), היה יהודי חסידי מתוק, שעד היום אני זוכר אותו כדמות מאירה, ושמו רבי זיסר.

כמה דקות אחרי שהוא נכנס לכיתה הוא התחיל פתאום לספר את הסיפור של בר קפרא על האראלים והמצוקים ועל המאבק ביניהם היכן יהיה ארון האלוקים. הוא סיפר בהרחבה ובטוב טעם את כל הסיפור, אבל לא אפשר לומר תהלים בכיתה. לא הבנתי למה הוא נתן לנו לומר תהלים, אבל הוא סיפר כל כך יפה וכל כך במתיקות את הסיפור, ומבחינתי היה בזה פיצוי על התהלים.

אחר כך השתחררנו הביתה, וכשהגעתי לאזור הבית, בסביבות השעה שבע, כבר ראיתי ברחוב רבי עקיבא את הנהירה הגדולה להלוויה של הרבי, שהייתה כבר בעיצומה. הרחוב היה שחור מרוב אנשים שיצאו ללוות את הרבי באותה שעה. רק אז חשבתי על כך שבעצם הרב זיסר כבר ידע שהרבי נפטר, והוא בעצמו נהג כמו בר קפרא במדרש. הוא לא רצה לספר את הידיעה בעצמה, אלא רק לתאר את המשל הנפלא הזה.

בזכות העובדה שהוא נמנע מלספר שהרבי נפטר, אלא רק סיפר את הסיפור כל כך יפה, הסיפור נחרת בי לכל החיים. ככלל, אותו רבי זיסר מהחיידר היה מיוחד בכך שהוא הטעים לנו טעם של חסידות, שזה דבר לא כל כך פשוט בחיידר ליטאי. הייתה לו מתיקות ומאור פנים לא שגרתי בנוף של התלמוד תורה. בכל אופן, נראה לי שזאת נקודה שכדאי להפנים: גם ר'ק' לבשר בשורות רעות זה לא משהו שכדאי להזדרז לבצע. גם כשהידיעות הן אמיתיות, ההגדרה של המבשר היא: "מוציא דיבה הוא כסיל".

שלום חברים! השבוע בט"ו טבת חל היארצייט של הרבי הקדוש, ר' חיים מרדכי מנדבורנא זצ"ל. רבי חיים מרדכי נפטר בשנת תשל"ח, כשלמדתי כילד בתלמוד תורה בבני ברק. אני רוצה לספר לכם על הזיכרונות שלי ממנו, ובעיקר על הזיכרון שלי מזמן פטירתו.

עוד לפני הסיפור האישי שלי, אני רוצה להקדים סיפור מהגמרא שקשור לעניין. הגמרא בכתובות מספרת שכשרבי יהודה הנשיא היה חולה, ממש כל עם ישראל חברו לתפילות עליו. גדולתו העצומה של רבי ידועה. הרי עד היום מספיק לומר 'רבי' וכולם יודעים שהכוונה היא לרבי יהודה הנשיא. החכמים אז אמרו: "אוי למי שיעז לומר שרבי נפטר!" אחר כך, כשרבי כבר נפטר, שלחו את בר קפרא - מגדולי התלמידים של רבי - פנימה, שילך לראות מה קורה. כשהוא יצא החוצה הוא לא סיפר מה קרה, אלא התחיל לספר לנוכחים שם סיפור. הוא אמר: יש מלאכי שמיא שנקראים "אראלים", ויש צדיקים בארץ שנקראים "מצוקים". שני הצדדים האלה נאבקו ביניהם על ארון הקודש. האראלים רוצים שהוא יהיה בשמים, והמצוקים רוצים אותו בארץ. "כעת", הוא אמר להם, "ניצחו אראלים את המצוקים, ונשבה ארון האלוקים".

בר קפרא דיבר במשל, והחכמים שם הבינו דבר מתוך דבר. הם שאלו מיד: "רבי יהודה הנשיא נפטר?", והוא ענה: "אתם אמרתם, אני לא אמרתי". בחכמה ובתבונה רבה הוא לא ממש אמר להם את הבשורה, אלא גרם להם להבין זאת דרך הסיפור על המאבק בין אראלים למצוקים. מכאן כמובן המקור לביטוי שכותבים בדרך כלל במודעות הגדולות על פטירת צדיק. הסיפור

בס"ד

אולפנת שבות פותרת מחזור ב'

באוויר גדול ולגדל את האולפנה שלך!

אם את רוצה להיות חלק מסקסם שמגדיר דורות א", ולעבוד ול' מחנך שמחה,

אם את רוצה להיות חלק מסקסם שמחזק את הרוח בתורה ובפנימיות יחד עם רמת לימודים גבוהה,

אם את רוצה להיות חלק מהקנה של משרה נדיר,

אם את רוצה לבנות ולנאמן!

מקומך איתנו!

בואי להיות חלק ממחזור ב' של אולפנת שבות!
האולפנה בתנאי פנימייה חלקית

בוקר הכרות להורים

יתקיים א"ה ביום שני א' בשבט.

ההשתתפות בבוקר ההכרות

מוותנית בהרשמה מראש

ימי ראיונות ובחינות יתקיימו בתאריך ב' שבט ח' שבט.

ביתאם האולפנה, רחוב הגן 26 בית שמש.

יש להרשם מראש ליום הפתוח וליום הראיונות.

להרשמה ולקבלת פרטים נוספים: 0527438387 ulpena.shvut@gmail.com

אולפנת שבות לגדל את האולפנה

חדש על המדף <<

119 ש"ח
מחיר השקה

אדם בלב אדם

יהודה ושומרון |
סיפור אישי ולאומי |
ספר צילומים

מירי צחי

ספר צילומים מהודר

המכיל תיעוד מרהיב של יהודה ושומרון לאורך השנים.
תמונות ייחודיות, נוקבות ומרגשות מחבל ארץ מופלא עם
מראות וסיפורים בלתי נגמרים.

עטופה ברחמים
ד"ר חנה קטן

מסע אל עולמם של המתמודדים
עם כאב אי הפריון.

לבק הבאש - בתעלומות הפורץ האסתורי
חיים אפשטיין

כשספרי הבלשים פוגשים את ארון הספרים
היהודי נוצרות תעלומות מרתקות.

בית מפרץ אלהה
אלי שיינפלד

ברור יסודי בסוגיות הזוגיות
והמשפחה

ניתן להשיג ברשתות
ובחנויות הספרים
המובחרות

שיחת חינוך:
1-801-700-201

מבצעים והטבות לחברי מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

שבעים גוונים לברוך השם

קשה לנו לראות איך הלב שלנו נסע בשקט בשקט למקום אחר. בלי לספר לנו נוצרה פתאום הסכמה גלוית, שגם חצי לב וחצי מציאות וחצי אהבה וחצי אור זה מספיק.

הגלות הכי נסתרת היא בנפש. ההגדרה הפשוטה של הגלות שאני יכול לספק ככה בשלף, זה שברגע שאתה לא נמצא במקום הנכון עבורך, מבחינה גיאוגרפית או מבחינה פנימית – בלימוד תורה, בישיבה או במשפחה – זו גלות. והיא נמצאת שם לא בשביל להישאר אלא כדי לסמן לנו את היציאה לגאולה.

אם אתה נמצא במצב של פחד לא מודע ולכן אתה מופתע לגלות שאתה פוחד להיכשל ומסביר לעצמך שאתה לא תחרוטי; או אם אתה פוחד מסיטואציה חברתית שתדחה אותך ואתה מעדיף להתרחק, אתה בגלות לא מודעת. "עיקר הגלות היא גלות הנפש" אומר רבנו. המקום שאתה מתחיל להתרחק מעצמך, מהטוב האמיתי שלך.

איך אוכל לבחון אם אני בגלות? הלב יודע. הלב מקבל את הידיעה הראשונה שיש כאן נוסע סמוי בתוך המטוס שלך, אתה לא יודע עליו אבל הוא מכביד עליך. "כל הגלויות נקראות בשם מצרים", ממשיך רבנו, "ועיקר גלות מצרים היתה מהסתלקות הדעת", או במילים אחרות לא לקלוט את האמת. כשאתה לא מגיב נכון לכל מה שקורה סביבך אתה במצב של גלות הנפש.

יש אמת לנגד עינינו, התורה והרצון של השם. אבל יש גם יכולת להתברבר עם המצפן הזה, לחשוב שאתה אוהז באמת ולגלות בסוף שזה היה דמיון. אתה חושב שאתה מונח על מסילת האמת, אומר עוד 'ברוך השם' אבל... נפלת ואתה בגלות. אתה במצרים. הלב שלך, שרוצה את כל האמת, יודע על הזיוף הקל ביותר. הוא לא קונה את הגלות שלבשה לה בגדי גאולה, הוא יודע מה מסתתר בפנים והאם זו האמת.

קל לנו לומר ליהודים בצרפת וארצות הברית שהם בגלות ושהם יעלו לארץ במוקדם או במאוחר בשל שנאת היהודים המתפשטת והאסלאם שמגיע למערב. קל לנו לתאר לילדנו את המצרים הרעים ששעברו אותנו. אך קשה לנו לראות איך הלב שלנו נסע בשקט בשקט למקום אחר. בלי לספר לנו נוצרה פתאום הסכמה גלוית, שגם חצי לב וחצי מציאות וחצי אהבה וחצי אור זה מספיק.

לא רוצה! אני רוצה את כל הקופה ואת כל מה שמיועד לי. לגלות יש הרבה צבעים וקומות, ויש אמת אחת שהיא המבחן של כל המגדל המצרי הזה.

"הכל טוב ברוך השם"? עצור בצד. זוהי בדיקה שגרתית עם הגלותמטר, לבדוק שלא התברברת בדרך שלך לאמת. בדרך שלך להיות בעל ואבא. לא רק לילדים ולאשתך יש גלותמטר, בלב גם לך יש, תשתמש בו.

בפרשת הגלות המהירה שלנו בתחילת החומש, מגיע עוד משלוח, שמיגיע עם כל הגלות החדשה. המשלוח הוא משה רבנו, זה שיוכיל את מהלך הגאולה. בכל פעם שנבין שהמציאות היא גלות, שהנפש לנו בגלות, באותו רגע ממש יאשר לנו לקבל אלינו גם את המתכון לגאולה.

בתחילת התשובה הציע לי חבר שנון ומודע, שבכל פעם שאתה שומע – מעצמך או מחברים – את צמד המילים השגור ביותר בפינו, 'ברוך השם', תבדוק.

מתוך מאות ה'ברוך השם' שאתה שומע או משמיע, יש כאלה שמחים ומלאי הודיה, ויש כאלה לא ממש אמיתיים, מהשפה ולחורף. יש 'ברוך השם' שנשמע כמו 'בעזרת השם' שתהיה ישועה. ויש כאלה שהצליל שלהם משדר את ההפך הגמור ממה שהם אומרים:

מה שלומך אחי? איך אתה, והילדים והאישה?

– "אתה יודע, חוץ מהקושי הרגיל בחיים, הכל ברוך השם". זה ה'ברוך השם' שמסתיר את הגלות. כאילו הכל בסדר אבל תכל'ס לא. גם מי שמסתיר לא יודע מה הוא מסתיר, כי עצם הידיעה הזו גם היא נסתרת ממנו.

עקב

אל תעזבי ידיים

26.1
ראשון כ"ט טבת

גולדסטאר ★
זאפה
אורח מיוחד
יונתן רזאל
תל-אביב *9080
WWW.ZAPPA-CLUB.CO.IL

17.3
להבות חביבה
ברל'ה
שלישי כ"א אדר

כרטיסים: 04-6369993

24.2
ירושלים
זאפה
שני כ"ט שבט

כרטיסים: *9080

29.1
באר שבע
החלוץ 33
רביעי ג' שבט

כרטיסים: *9609

ליצירת קשר והזמנת הופעות: 054-425-4444 | משרד: 03-6441169

הדסה סאסי | MORANSASI@GMAIL.COM

ולא מתוכחים עם הנפש

דיברתי עם חברה על הבחור שהיא מחפשת, היא ציינה כמה פרטים שחשובים לה ואז התנצלה, וביטלה את הכל. "ממילא כולם אומרים שאני משוגעת. צוחקים שאני חיה בסרט, אז אולי עדיף שלא לתת בכלל סימנים באבדה שאחריה אני מחפשת". נכמר לי הלב מהתשובה שלה, אם כי האמת היא שזו תשובה שיצא לי לשמוע הרבה יותר מדי פעמים.

חכמים אומרים שכשאדם חולם חלום לא טוב ונפשו עגומה עליו, הוא צריך הטבת חלום, לעמוד מול שלושה חכמים שיאמרו: "חלמא טבא חזית", שיכריעו אפילו מצב שעבורו היה נדמה כנורא ואיום, ויתנו לו פרשנות הפוכה בתכלית. ונזהר רואין גדל פח הדבור, אומר רבי נתן, שיש פח על ידי הדבור שאומרים שהחלום הוא טוב, ועל ידי זה נתהפך החלום מרע לטוב באמת. כי אין כחנו אלא בפח, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. דיבור הוא כל כך משמעותי עד שהוא יכול להכריע מציאות. לא רק לבטל את הפחד שאותו אדם פגש בחלום אלא ממש להפוך אותו למציאות טובה, מיטיבה ומוצלחת, שתתמלא.

כל כך הרבה יללות משמיעים לבבות בודדים בלילה, כל כך הרבה נפילות, פגישות כושלות ושברונות לב הם פוגשים בדרך, אז אם כבר החלטנו לדבר עם מישהו שעדיין נמצא בשלב החיפוש, אם מילים יכולות ליצור מציאות ואפשר ממש להכריע בהבל פה מצב לטוב או לרע, למה שלא להשתמש בהזדמנות הזו כדי לעודד ולמלא בתקווה, לתת דברי תנחומין לאדם שמחכה ומצפה לישועה, ולומר: "חכי. את תראי, אין יאוש בעולם כלל. עדין אפשר שתמצאו זה את זה"? למה שלא נשתמש בכוח הדיבור ונכריע את המציאות המורכבת ממילא, לטוב?

ים של שירים אליך עכשיו

לפני כמה שנים הייתי בהופעה של זמר שנקבעה במכוון ליום ההולדת שלו. בתור מי ששר שנים להמונים, הוא רצה לחגוג עם אנשים שמתחברים אל היצירה שלו. זו היתה הופעה אינטימית מאוד, הרבה דיבורים ושיתוף בסיפורים שמאחורי השירים. בחיך נבוך הוא ציין לא פעם שהם עסקו בחיפוש אחרי החצי השני ובכמה הוא מחכה שכבר יגיע. יצאתי משם בהערכה מחודשת אליו. את השירים, כבר הכרתי. רוב הסיכויים שהרבה מכירים, אבל ההצצה הזו אל עומק הלב של אדם, היה רגע מפתח מאוד.

ממש לאחרונה הוא פרסם שמצא את שאהבה נפשו והתאסר. הייתי מאושרת עד הגג, באמת. אז מה אם אנחנו לא ממש מכירים, אז מה אם הוא לא מה שנקרא "חברה מהמנין", פשוט נדמה לי שאחרי שנים שבהן אדם מפרסם בעולם את מציאות החוסר שלו ואת מחוברת אליה, אולי שרה את השירים שלו ברגעים של געגוע, אולי סתם כשאת נוסעת ברכב והשיר מתנגן ברדיו, משמח וממלא לדעת שאותו החוסר התמלא. אני אפילו רואה בזה חיזוק רציני באמונה שהנה, אחרי כל מה שהוא עבר, הגיעה ישועה ה' והיא מדויקת ויפה ומשמחת, אולי אפילו יותר משאותו אדם העלה על דעתו. וזה לא תקף רק לחברות או זמרים, אלא גם לכותבים, משוררים, אמנים, כל אדם שכלווה בדרך כזו או אחרת את מציאות חייו, ופתאום זוכה לישועה כלשהי שאת חסרונה הוא פרסם קודם בריבים.

רבי נחמן מדבר המון על החשיבות של סיפורי מעשיות. העולם אומרים שספורי מעשיות מסגל לשנה. ואני אמרתי שעל ידי ספורי מעשיות מעוררין בני אדם משנתם, הוא כותב. אולי מפני שיש עניין בסיפורי ישועה. בכוחות ששואבים מהם, בטח ובטח כשמדובר בסיפורי מעשיות מצדיקים. פעם, כשבתו של רבי נחמן, שרה, היתה חולה מאוד, הוא ישב לצידה והצטער מאוד מייסוריה. לאחר זמן מה, כשהוא נרדם, הגיע אליו סבו, הבעל שם טוב הקדוש, חיזק אותו שלא ידאג וציטט את הפסוק מתהילים "מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו". רבי נחמן הסיק מאותו הפסוק שהוא צריך לספר לשרה ישועה שקרתה לצדיק.

כשהתעורר, הוא סיפר לבתו מעשה שקרה למהרש"א וכשסיים היא קמה בריאה כאילו לא קרה דבר. למה? מפני שכשספרים מגדילים נפלאות וישועות שנעשו לצדיקים, כך הוא מסביר, אז ה' עושה חסד למי שמספר אותם. כשחבר נותן לך חיזוקים בתוך הקושי זה נהדר, זה נוסך בך כוחות להמשיך ולקוות. אבל כשגם זה לא עוזר, כשאת לבד וחשכת הלילה סוגרת סביב, לשמוע סיפורי ישועות מאנשים קרובים שעברו דרך דומה לזו שבה את הולכת כרגע, ולספר סיפורי ישועות מצדיקים בפרט, כנראה שהם לא רק יחזקו אותך ואת מי שסובב אותך, אלא אולי אפילו יקדמו את הישועה שאליה מצפים.

אחד מסיפורי המעשיות הכי מוכרים של רבי נחמן מברסלב מספר על שבעה קבצנים שמגיעים לזוג שמתחתן ומברכים אותו. כל אחד מהקבצנים מעניק לבני הזוג ברכה וסיפור רקע כמתנת נישואין. הרבה פנינים מסתורות שם, אבל ה-סיפור שאני הכי אוהבת הוא זה שמספר הקבצן בעל הצוואר העקום – היה היו שני צפרים, אחד זכר ואחת נקבה, והם רק זוג אחד בעולם, יום אחד הם מאבדים זה את זה. אחרי חיפושים ארוכים, כל אחד מהם משתקע במקומו. הוא בונה קן סמוך למדינה אחת והיא בונה קן סמוך למדינה אחרת. בכל בוקר מתקבצים צפרים אצל כל אחד ואחד מהזוג והם מנחמים ומשמחים את כל אחד ואחד מהזוג הנ"ל בשמחות גדולות מאד מאד ואומרים להם דברי תנחומין – "ש"עדין אפשר שתמצאו זה את זה" עד שבימים אי אפשר לסבל את גדל השמחה שיש שם ושמחה גדולה מרחפת באוויר, וקול הצפרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק, אלא רק למי שנמצא בקירוב. אבל בלילה, כשכל אחד מבני הזוג נותר לבדו, קול היללה והצער שלהם כל כך חזק עד שהוא נשמע למרחוק ואי אפשר לבוא לשם מחמת זה, עד כדי כך שהאנשים במדינה הסמוכה לא יכולים לישון מחמת אותו צפצוף נוגה ועצוב.

בעיניי, הסיפור הזה מספר באופן הכי מדויק את הגעגוע של כל נשמה שיורדת לעולם הזה ומחפשת אחר החצי השני שלה. אותה אבדה שהיתה לה עד שבאה לעולם עד שפתאום חמקה ממנה. ובעוד שבשעות הבוקר יש אינסוף עיסוקים והסחות דעת אפשריות – חברות, משפחה ורשתות, או שגרת ילמודים ועבודה באזורים הומי אדם, בלילה-בלילה, כמאמר המשורר, כשאין נפש חיה מסביב ושוב עתידים להניח ראש לצד כרית מיוחמת, התפילות הפשוטות מבקשות עוד סיבה לקוות.

הסיפור הזה מספר באופן הכי מדויק את הגעגוע של כל נשמה שיורדת לעולם הזה ומחפשת אחר החצי השני שלה. אותה אבדה שהיתה לה עד שבאה לעולם עד שפתאום חמקה ממנה. ובעוד שבשעות הבוקר יש אינסוף עיסוקים והסחות דעת אפשריות – חברות, משפחה ורשתות, או שגרת ילמודים ועבודה באזורים הומי אדם, בלילה-בלילה, כמאמר המשורר, כשאין נפש חיה מסביב ושוב עתידים להניח ראש לצד כרית מיוחמת, התפילות הפשוטות מבקשות עוד סיבה לקוות.

ב"ה

הילולת 'בעל התניא' עם הרב שניא כ"ד טבת

מסע מורחב

3 ימים

יום שלישי היום הראשון נסיעה להאדיטש כמו בתבנית הבסיסית. לינה באזור האדיטש – ניעו"ן.

יום רביעי

נסיעה לציון אדמו"ר האמצעי בניעו"ן. ציון רבי לוי יצחק מברדיצ'ב. לינה בברדיצ'ב או במז'ביז'.

יום חמישי

נסיעה בהשכמה לציון הבעל שם טוב ותלמידיו במז'ביז' ולציוני המגיד ממדיטש, רבי זושא מאניפולי ורבי יהודה לייב הכהן באניפולי ועוד.

נתינת בארץ בשעה 23.00.

הנסיעה ל-3 ימים כוללת בנוסף לחיק יד גם מזוודה של עד 20 קילו.

מסע בסיסי

24 שעות באוקראינה – 2 לילה שנה

יציאה יום שלישי כ"ד טבת (21.01.20).

המראה בשעה 5:30 בבוקר בטיסה ישירה לקייב, משם נסיעה להאדיטש לציונו של בעל התניא, שנהה שם עד הערב, משם נסע בלילה לניעו"ן לציונו של האדמו"ר האמצעי.

משם נסיעה בחזרה לקייב ומשם בטיסה בוקר בחזרה לנתב"ג. ננוח בדרך באוטובוס...

על כל הטיסות לקייב לא מוגש אוכל, כך שיש להביא "צידה לדרך", בהאדיטש יהיה אוכל חם בעזרת השם.

בטיסה ליום אחד ניתן לקחת תיק עליה למסע עד ק"ף בלבד.

מחיר התוספת 900 ש"ח (נוסף על המחיר הבסיסי של 1,740 ש"ח)

מחיר 1,740 ש"ח עד שלשה תשלומים שווים של 580 ש"ח בברזית אסראי

לפרטים והרשמה
054-6506770

למשלמים בתזמון (כולל העברה בנקאית) יתנתן הנחה בסך 2 אחוז (התשלום עבור המסע הבסיסי יהיה בסך 1,705 ש"ח, והתוספת עבור ההרחבה יהיה בסך 882 ש"ח).

10 > קרוב אליך

סדרת על הראשונים

הרב נעם פרל

149
בלבד לכל הסדרה

קריאה מרתקת בפרקי נביאים ראשונים - יהושע, שופטים, שמואל ומלכים.
בכל פרק שלושה שלבי עיון המתחלקים לתמצית הפרק, עומק הפשט ומדרש אגדה.
האלמנטים הסיפוריים בפרקי הנביאים, מקבלים בספר עומק והקשר אקטואלי בלשון
תמציתית וקולחת, המעוררת את הקורא למחשבה עצמית ולקריאה מתחדשת בתנ"ך.

הסדרה שאתם
חייבים בספריה!

צידה לדרך
על המשמעות העכשווית לחיינו

מתאים לכל
המשפחה

מוצאים להגדה והגדה

ניתן להשיג ברשתות
ובחנויות הספרים
המובחרות

שיחת חינוך:
1-801-700-201

מבצעים והטבות לחברי מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

ספריית בית אל

הפצת יהדות. איך הופכים מסורתי לדתי?

מבחוץ ומבפנים

הרב ראובן פיירמן

מכון מאיר

אנשים לא תמיד מקשרים בין אמונתם הפנימית לבין החיים והמעשים שלהם בפועל. ולכן יש נתק בין מה שאדם מבין ומאמין לבין מה שאדם עושה. הדבר נכון לא רק לגבי חיים לפי האמונה הדתית אלא גם לתחומים כמו התמכרות לסיגריות ולהימורים. אדם מבין שהדבר מזיק לו אבל ממשיך, וזאת מפני שהוא חי בנתק בין ההבנה לצורת החיים בפועל.

כדי שאדם יקשר בין ההבנה והאמונה לבין צורת החיים בפועל, נדרשת פעולת הסברה שתגרום לאדם להיות מודע ולהתחבר בנפש למה שהוא כבר מבין. זה יכול להתרחש דרך שייכות לחיים כאלה – על ידי מעבר לקהילה או סביבה שבה מנהלים אורח חיים דתי, שליחת הילדים לבתי ספר דתיים, וחיבור חברתי-רגשי למסורת ולדת. בדרך הזו, העולם החיצוני של האדם משפיע על אורחותיו.

ויש דרך נעלית יותר בעיניי: כשאדם לומד עד כדי כך שבשבילו האמונה לא נותרת משהו שהוא רק חושב או מרגיש, אלא הופכת להיות בשבילו מעין אידיאולוגיה. הוא כל כך מבין את הדברים ומפנים אותם עד שהוא לא יכול שלא לחיות על פי האידיאולוגיה הזאת. תפיסה אמונית כזאת דורשת לימוד פילוסופי, אמוני ורוחני מעמיק. בדרך הזו, העולם הפנימי של האדם משפיע על אורחותיו.

ככל הנראה, הטוב ביותר הוא לשלב בין שתי הדרכים האלה.

דור צמא לקבלת עול

משה שילת

קודם כל צריך להבין את ההגדרה של מסורתי ושל דתי. המושגים האלו נכונים וקיימים, והגדרתם קשורה בעצם לאהבת ה' (מסורתי) ויראת ה' (דתי). המסורתי רק אוהב את הדבר ונמשך אליו לפי היכולת שלו, הרצון שלו וההתחברות שלו, אבל בלי לחייב את עצמו בשום אופן עד הסוף אל הדבר.

לעומתו, הדתי הוא לפני הכל מחוייב, מקבל עול מלכות שמים. ועל זה הוא מוסיף את האהבה וההתחברות הכל כך חשובות! אבל הדתי נזהר שלא האהבה וההתחברות בלבד תנחה אותו, אלא שלפני הכל תהיה קבלת עול ומחוייבות לה' יתברך, שהיא מחוייבות לתורתו ומצוותיו, ובפשטות הכי גדולה: מחוייבות לשולחן ערוך.

איך הופכים מסורתי לדתי? מדברים על זה בדיק! על הצורך לקבל עול מלכות שמים, על הקדמת נעשה לגשמע, על כך שהתחבר לאין סופיות של הקב"ה זה רק על ידי קבלת עול, וזהו הדבר המתוק והעמוק ביותר בעולם.

צריך ללמוד חסידות ולהבין שקבלת עול זה לא בדיעבד אלא לכתחילה, שה' ברחמי המרובים מאפשר לנו גם להבין ולאהוב ולהרגיש אותו, אבל עיקר הקשר בינינו לביןנו הוא מעל ההרגשה, ההבנה וההיגיון. הוא אין סוף, ואי אפשר באמת להרגיש ולהבין אותו עד הסוף. אבל כשאנו מקבלים עלינו את עולו בלימוד תורתו וקיום מצוותיו, הוא נותן לנו להתחבר אל עצמותו ומהותו ממש. הוא רוצה שנהיה עבדים שלו ולא רק בנים, וזהו קשר גבוה יותר ולא נמוך יותר, לכתחילה ולא בדיעבד.

הרבי מליובאוויטש אמר שוב ושוב שהדור שלנו, והצעירים שבו במיוחד, צמאים שידברו אליהם בשפה של קבלת עול, שזוהי גם השפה של התורה, בלי לייפות ובלי להעמיד הכל על האהבה.

הרבי הגדול, שחי בדור הכי פתוח, ושהוא עצמו מראה אהבה אין סופית לכלל ישראל ולכל אחד בפרט, ומקרב את כל ישראל על ידי שלוחים בכל רחבי תבל, מדגיש שוב ושוב: קבלת עול מלכות שמים! זו השפה שיהודי מחכה שידברו איתו בה, ככה תצליחו לקרב את עם ישראל!

זו הדרך להפוך מסורתי לדתי. וכשנהיה דתיים טובים או גם נפתח ונשגשג את אהבתנו והתחברותנו למסורת, באהבה רבה ואהבת עולם.

לא לייצר שיטות חזרה בתשובה

עמית קדם

דמיון נובע

אי אפשר להפוך מסורתי לדתי. גם אי אפשר להפוך חילוני לדתי או דתי לעובד ה' באמת. כל בעל תשובה יודע בעומק ליבו שאחרי כל ההסברים ההיסטוריים והפסיכולוגיים אי אפשר להסביר באמת מה קרה שם שהחזיר אותו בתשובה.

היה שם רגע של חסד, רגע של זריחת אור, של התעוררות נשמית שאי אפשר להסביר אותה ולתרגם אותה לשיטות והגדרות. כמו במעשה של רבי נחמן 'אבדת בת מלך', ברגע שבת המלך נוגעת בך.

בפנים ישנו געגוע עמוק שמבקש לחזור הביתה. מבחוץ יש הרבה רעש שמנסה לטשטש את הכמיהה הזו.

מה קורה שם, כשפתאום האדם שומע את הקריאה הזו?

אולי כאב בלתי נסבל שהפיל את כל החומות, אולי סבתא שהייתה בוכה עליו בשעת הדלקת נרות, אולי פעם אחת שפתאום החליט לתת צדקה, או איזו התעוררות של רצון בלתי מתפשר לאמת, מחייבת ככל שתהיה.

בעיקר מה שהיה שם זו יד מושטת, מלאה ברחמים, שנשלחה אליו רגע אחד לפני שכבר יהיה מאוחר מדי. ממש כמו במצרים.

כנראה שלכל אחד יש רגעים כאלו לא פעם, כי ההתעוררות הזו צריכה להתרחש בכל רגע מחדש. אבל צריכים להיות קשובים לרגעים האלה, פתוחים אליהם, מוכנים להשתנות עבורם.

רבי נחמן כותב שיש אנשים שישנים את ימיהם, שכל עבודת ה' שלהם אינה עולה למעלה. הם איבדו את הפנים שלהם. נפלו לשינה עמוקה. הוא מסביר שאי אפשר לעורר אדם אלא אם כן הוא מתעורר מעצמו, אבל כשהוא מתעורר – צריך להיות שם בשבילו, שלא יסתנוור. כמו עיוור שהיה זמן רב בחושך ופתאום נפתח אל האור.

זה התפקיד שלנו. לא לנסות לגרום לאדם תהליכים שהוא לא בשל אליהם, לא לנסות לייצר שיטות חזרה בתשובה, אלא להיות שם בשבילם כדי שכשתגיע בהם בת המלך, נוכל לרכך להם את ההתעוררות הזו ולכוון בעדינות למפגש בריא בין התורה לבין החיים, בין ההשתוקקות הפנימית לבין הסבלנות וההדרגה. ועיקר ההלבשה היא על ידי סיפורים. סיפורי מעשיות, סיפורי צדיקים, סיפורי חיים.

הסיפור הכי חזק הוא הסיפור שלנו. הצורה שבה אנחנו חיים את חיינו שלנו, האמיתיות שלנו, האותנטיות. ככל שאנחנו מאפשרים לבת המלך לגעת בנו, כך גם היא תוכל לגעת באחרים דרכנו.

"אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועדיבות טוב התורה,
היו משתגעים ומתלהטים אחריה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

להנהיג.

לגדול.

ללמוד.

הקפת מסכתות בבקאות, שליטה בדפי הגמרא, עבודת
השם, לימוד עם הישיבה הגבוהה. קשר לגדולי ישראל,
לימודי חול במסלול מצומצם, יחס אישי תנאים מצוינים.

ישיבה קטנה "נחלת יוסף" שבי שומרון

פותחת את שעריה אם הינך בחור אשר מחובר לחיים ובעל
שאיפות תורניות זה המקום בשבילך!

**בעקבות הביקוש הרב וההצלחה המרובים
נפתח יום היכרות נוסף מהר להירשם!**

אתה מוזמן ליום היכרות

הכולל לימוד, סוף הדרך, על האש ועוד הפתעות

אשר יתקיים אי"ה ביום שני א' שבט התש"פ.

(27 בינואר, 2020 למנינים)

לפרטים והרשמה ראם - 0587060058

פרשת שמות | אמונה בעתיד

על אדמתה. כך גם יצחק. וכך גם יעקב. אפילו משה, המבלה ארבעים שנה בהובלת העם אליה, אינו זוכה להיכנס בשעריה. היא תמיד מעבר-מזה. סמוכה ונראית, אך עדיין לא מושגת.

בעיניי, זהו אחד הרעיונות החשובים ביותר ביהדות. כתבתי עליו ספר ושמו 'לשון עתיד'. זכינו פעם, אשתי איליין ואני, לדרך ברעיון הזה עם מייסד תורת הפסיכולוגיה החיובית, מרטין סליגמן, בביתו בפילדלפיה. הוא השתעשע ברעיון דומה. שנים רבות של עיסוק בטיפול פסיכולוגי הביאוהו למסקנה כי אנשים בעלי פסיכולוגיה חיובית נוטים להיות מוכונוני עתיד, ואילו בעלי הלך הרוח השלילי – זה שסליגמן תיאר בביטוי הקולע "חוסר אוגנים נרכש" – היו בדרך כלל מקובעים על העבר.

כעבור שנים אחדות הוא פרסם עם עוד שלושה חוקרים ספר בנושא, ושמו "הומו פרוספקטוס", האדם החוזר. מהו, שאל שם, מותר ההומו ספיינס על כל שאר מיני החי? התשובה: יש לנו היכולת הבלעדית "לדמיין חלופות המשתרעות אל תוך העתיד – תחזיות – ולתת להן להנחותנו".

עניין זה חשוב מאין כמוהו, ואני מייחל כי יובן. זה מכבר אני טוען כי המחקר המדעי של האדם לוקה בכשל. המדע מחפש גורמים; גורמים קודמים תמיד לתוצאותיהם; על כן, המדע יבקש תמיד להסביר תופעה המתרחשת בהווה על פי דבר-מה שקרה בעבר: ממטען גנטי או חוויות מן הגיל הרך, עד הכימיה של המוח וגירויים טריים שלו. מתוך כך, באורח בלתי נמנע, המדע יתכחש לקיומו של רצון אנושי חופשי. זו עשויה להיות התכחשות רכה או קשה, מעודנת או גסה, אבל זו תהיה השורה התחתונה. החופש ייראה כאשליה. הטוב ביותר שאפשר לצפות לו הוא "מודעות לכורח", כפי שהגדיר את החופש קרל מרקס.

אבל זהו כשל. הפעולה האנושית מכוונת תמיד אל העתיד. אני מפעיל את הקומקום החשמלי כי אני רוצה ספל קפה. אני מתאמץ ללמוד כי אני רוצה להצליח בבחינה. אני פועל למימוש של עתיד שטרם קרה. המדע אינו יכול להתחשב בעתיד, כי מה שטרם קרה אינו יכול להיות גורם. לכן, תמיד יהיה בפעולה האנושית המכוונת משהו שהמדע לא יוכל להסביר במלואו.

כשה' אמר "אהיה אשר אהיה", הוא לימדנו לא רק על האלוקות אלא גם עלינו: הוא קרא לנו להיפתח אליו ולהאמין בכך שהוא מאמין בנו. גם אנו 'נעיה אשר נעיה', גם אנחנו נוכל להשתנות, אם נבחר לעשות את הישר והטוב. גם אם ניכשל וניפול נוכל להשתנות, כי ה' מרומם אותנו ונותן לנו כוח.

ואם אנחנו יכולים לשנות את עצמנו – כי אז, ביחד, אנחנו יכולים לשנות את העולם. איננו יכולים להעביר מן העולם את כל הרשעה ואת כל הסבל, אבל אנחנו יכולים להפחיתם. איננו יכולים לחסל את האי-צדק, אבל אנחנו יכולים להילחם בו. איננו יכולים לבטל את המחלות, אבל אנחנו יכולים לטפל בהן ולחפש דרכי ריפוי ומניעה.

בכל פעם שאני מבקר בישראל אני נפעם מחדש לראות כיצד עמנו העתיק, בארצו רוויית ההיסטוריה, הוא מן המובילים בעולם במכוונותו אל העתיד; ישראל רוחשת פריצות דרך ברפואה, במדעי-האינפורמציה, בננו-טכנולוגיה ועוד ועוד. ישראל כותבת את סיפורה בלשון עתיד.

והעתיד הוא מחוזו של החופש האנושי, שכן אינני יכול לשנות את האתמול אבל אני יכול לשנות את המחר באמצעות מעשי היום. היהדות היא דת מוכוונת עתיד, ועל כן היא דת של החופש האנושי; וישראל, שהיא מדינה מוכוונת עתיד, היא נווה מדבר של חופש בתוך שימון הדיכוי של המזרח התיכון.

אני מאמין שעלינו לכבד את העבר, אך לא לחיות בו. האמונה היא כוח מהפכני. אלוקים קורא לנו כפי שקרא פעם אל משה, ומבקש מאיתנו להאמין בעתיד, ואז, בעזרתו, לבנות את העתיד הזה.

משהו מן הטלטלה הרעיונית שבאה לעולם בסיפור יציאת מצרים בא לידי ביטוי בשגיאת תרגום עקבית של שלוש מילות המפתח שבהן הזדהה ה' בפני משה בסנה הכועז.

"אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ" תורגם ליוונית במילים ego eimi ho on, וללטינית במילים ego sum qui sum, ששעורן מעין "אני מי שאני" או "אני ההוא שהינו". התיאולוגים הנוצרים בעת העתיקה ובימי הביניים הבינו את הביטוי כאונטולוגי: כעוסק בטבעו המטפיזי של הקיום האלוקי כיסוד כל ההווה.

אלא שאלוקים זה הוא אלוקי אריסטו והפילוסופים, לא אלוקי אברהם והנביאים. ולאמיתו של דבר, "אהיה אשר אהיה" אין מובנו דומה אף לא לאחד מן ההסברים לעיל. מובנו הנכון הוא "אהיה מה שאהיה, היכן שאהיה ואיך שאהיה". כל התרגומים הלא-יהודיים הללו התעלמו מנתון לשוני בסיסי הנמצא בביטוי: הזמן הדקדוקי עתיד. ה' מגדיר כאן את עצמו כאלוקי ההיסטוריה העומד להתערב בה באופן חסר תקדים, לשחרר קבוצת עבדים מידי האימפריה החזקה ביותר בעולם העתיק ולהובילם במסע אל החירות.

לא מחוץ-לזמן, אם כן. רחוק מכך. אלוקים על פי המקרא פועל בעולם, מעורב בו, מקיים דו-שיח מתמיד עם עמו, קורא, מדרבן, מזהיר, נוזף וסולח.

אלוקי ההווה הטהורה, מורשת אפלטון ואריסטו, מרוחק כל כך מהאדם עד שהנצרות ניסתה ליצור חוליית ביניים בינינו לבינו, ישות אנושית ואלוקית גם יחד – בן האלוקים, דבר שהיהדות דוחה מכול וכול. ביהדות כולנו אנושיים ואלוקיים גם יחד: עפר אנחנו אך נשמת אלוקים באפנו ובצלמו אנו עשויים. התיאולוגיה הנוצרית והתיאולוגיה היהודית שונות מן היסוד.

"אהיה אשר אהיה" משמעו: אכנס להיסטוריה ואשנה אותה. הוא יהיה א-ל של הפתעות. הוא יעשה דברים שטרם נראו כמותם, אותות ומופתים שידובר בהם לאורך אלפי שנים. הם יהדהדו בקול אדיר, ויבואו גל אחר גל. בני האדם ילמדו כי העבדות איננה מצב הכרחי, שחזק וצודק אינם היינו דך, שאימפריות אינן בנות אלמוות, ושעם זעוריו כמו עם ישראל יכול לחולל דברים כבירים אם הוא קושר את ייעודו אל השמיים. אבל אף לא דבר אחד מכל אלה יהיה ניתן לחיזוי מוקדם. ה' אמר למשה ולעם – תצטרכו לבטוח בי. הייעוד שאני מציב בפניכם נמצא מעבר לאופק הנראה.

יש להבין כמה מהפכני היה הדבר. הדתות הקדומות היו שמרניות במובן הרע של המונח. הן נועדו להראות שההיררכיה החברתית הקיימת, המשעבדת, היא בלתי-נמנעת: שהיא טבועה במבנה העומק של המציאות, ועומדת מעל לזמן ולתמורותיו. ממש כשם שיש היררכיה בין גרמי השמיים והיררכיה בממלכת החי, כך ישנה היררכיה טבעית בחברה האנושית. זה היה הסדר, וכל דבר שביקש לערער עליו נחשב לנציגו של התוהו. עד להופעתה של אמונת ישראל, הדת הייתה אמצעי לקידוש הסטטוס קוו.

סיפורו של עם ישראל יהפוך מציאות זאת על פניה. האימפריה הגדולה ביותר על פני כדור הארץ תספוג מהלומה ניצחת. החלושים באנשים, קהל של עבדים סגופים ונטולי מולדת, ייצאו לחופשי. לא הייתה זאת רק מכה למצרים. זו הייתה מכת מוות לעצם רעיון ההיררכיה החברתית, ולתפיסת הזמן כ"צלם נע של הנצח" כלשון אפלטון, כסדרת צלליות נעות על קיר המציאות שלעולם אינו משתנה – אף כי יעברו אלפי שנים עד שהשפעת מהלומה זו תגיע למלוא תוקפה.

באמונת ישראל, ההיסטוריה נעשתה זירה של שינוי. הזמן נעשה לדבר שאפשר להבינו כסיפור, כמסע או כחתירה. לכל זאת רומזות שלוש המילים "אהיה אשר אהיה". אני האלוקים של זמן עתיד.

זהו היסוד לרעיון המשיחי, שהפך את היהדות לציוויליזציה היחידה שתור הזהב שלה הוא בעתיד. בכל חמשת חומשי התורה, ארץ נחלתו של העם היא עניין עתידי. אברהם גר בה אף אינו מגיע לידי בעלות

בית מדרש לאהבה

בירור יסודי בסוגיות הזוגיות והמשפחה

**צורה נבוכים
לגיל הנעורים**

מתוך עומק רוחני
ומבט אופטימי
נוגעים ספרי הרב אלי שיינפלד
בלב ליבו של גיל ההתבגרות.

ניתן להשיג ברשתות
ובחנויות הספרים
המובחרות

שיחת חינוך:
1-801-700-201

מבצעים והטבות לחברי מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

ספריית בית אל

"כשום אופן!", אמרו, "אתה חייב להחזיר את הדירה כמו שקיבלת!".
הצעתו שאסתום את החורים בעצמי ואשלם להן על החומר המועט.
"לא! אתה צריך לקנות את החומר!".
התמוגגתי מרוב צער ואמרתי: "מדוע אתן מדקדקות איתי כחוט השערה במידת הדין, וכי צדיק אנוכי?".
דווקא הדיבור הזה הצחיקן, והן פטרו אותי מכל עול.
חזרתי בזריזות לחדרי הקט, התיישבתי מתנשף מעט על כיסאי, ולפתע הגיעה רעייתי. "מה נשמע?", שאלתי.

מפנקסו של חוזר בתשובה
עווד מזרחי | ORCHOZER@GMAIL.COM

יום גמיש

"ברוך השם", ענתה, "הפלאפון שלי נחסם".
מי פילל ומי מילל... נרתמתי למשימה והבטחתי שאחזיר לה את מכשירה מתוקן במהרה. התברר שעלי לגשת לדוכן של החברה הסלולרית בתחנה המרכזית כדי להחליף כרטיס סים.

כאשר הגעתי לדוכן המיוחל, המוכר הצמיד את המכשיר למחשבו, תקתק במקלדתו תקתוקים קלים כנוצה, והחזיר לי את המכשיר.

"זה בסדר גמור", אמר, "לא צריך להחליף כלום".

עליתי על הרכבת הקלה ושטתי על רחובות הנהר לעבר ביתי. שימחתי את אשתי עם הפלאפון שחזר לעצמו, ועמדתי לחזור לחדרי המיתום מאז הבורק.

לפתע הגיע חברי יואל שביקשתי ממנו להוציא את רעפי הפלסטיק מהזולה שלי, להניח במקומם סכך נצח, ולהקים את סוכתי.

"כל הכבוד!", אמרתי לו, "אבל חשבתי שתבוא לפני סוכות, לא לפני ראש השנה...".

"אני פנוי כעת", הסביר, "לך תדע מה יהיה בעוד שבועיים".

הוא עלה למרומי הגג, ואני סייעתי לו מלמטה - משליך לעברו כלים מכלים שונים, עד שהושטתי לו את סכך הנצח המגולגל, והוא פרסו על הקרשים והטיל צל בתוך הזולה.

כיבדתי אותו בבירה קרה, ונאנחתי באומרי ש"היום הייתה לי תכנית לכתוב, אבל לקדוש ברוך הוא הייתה תכנית אחרת לגמרי".

סיפרתי לו על קורותיו של היום הזה, שבו לא הצלחתי לכתוב אפילו אות אחת, ורק רצתי מצרה לישועה ומצרה נוספת לישועה נוספת, וכעת אני חוסה להפתעתי בצל הסכך.

"בעולם הזה האדם חייב להיות גמיש", אמר, "ובעודו ממולל בידו קנה שנשר מסכך הנצח הוסיף: "לעולם יהיה אדם רך כקנה ואל יהיה קשה כארז!".

אני מחבב מאוד את חבריי בעלי התשובה, שרובם בעלי מלאכה, וכשצריך הם יודעים לצטט דברי קדושה בטבעיות חנינית.

תרמתי לדבריו אותיות מחכימות: "גמיש אותיות 'גם יש' - על האדם לדעת שיש גם אפשרות נוספת, ואסור לו להתעקש שיהיה דווקא כך ולא אחרת.

שלחתי מסרון לבני אליעזר כדי לקבל גימטריא מחכימה למילה "גמיש".

התשובה הגיעה מיד: "שמחה". היה שווה להצטער כל היום כולו כדי לשמוע את הגימטריא הזאת, שפירושה החד משמעי: אתה רוצה להיות בשמחה? תהיה גמיש!

נפרדתי מיואל וחזרתי לחדרי מותש ומאושר, ולא עלה בידי לכתוב אלא את עלילותיו של היום שהחל להעריב, והרי הן לפניכם.

בבוקרו של יום התיישבתי על כיסאי בחדרי כדי לכתוב במחשבי כמה סיפורים. כינורות נפשי המו: לאחר העברת הדירה המפרכת, סוף סוף אזכה להקדיש את יומי לכתובה רגועה.
לפתע צפצף מסרון מבעל הבית: "תגיע מיד לדירה שעזבתם! הדיירות החדשות מתלוננות שיש בעיות קשות בדירה. אתה חייב לסדר זאת כעת!".

"ריבוננו של עולם", מלמלתי, "הרי טיפלתי בכך, ומה כבר יכול להיות?".

מיהרתי לדירה ופגשתי שם דיירות לבושות בבגדי עבודה המסיידות את הדירה.

"שלום לכן", פתחתי, "אני הדייר הקודם. שמעתי שיש איזו בעיה...".

"ועוד איך!", אמרו והראו לי בקיר עליון שישה חורים שהיו שייכים לוילון עתיק יומין, וכן שלוש מגרעות בקיר המסדרון הצבוע היטב.

"זה שום דבר", טענתי, "ואתן יכולות לעשות את זה בעצמכן. אני מוכן לשלם לכן".

• לימודים תורניים
לצד לימודי מחשבה עיון וחסידות
בגרות מלאה
בשני מסלולים: חקלאי או סביבתי

עקב פניות רבות,
יתקיים יום פתוח נוסף:
יום שלישי כ"ד טבת (21 לינואר)
יש להרשם מראש | מספר המקומות מוגבל

ישיבה תיכונית

קול מבשר
מעלה אביה

במבשרת

בראשות הרב צבי שפיגל
ובהנחיית הרב יוסי שריד

לפרטים: נתנאל - 054-5630808

maaleavia@gmail.com חפשו אותנו ב f מעלה אביה קול מבשר

לא הנל דבש

דבי מינצברג

תניא. אפשר למדוד אותו במילים? להגדיר בהגדרות? "ספר של בינונים", הגדיר אותו המחבר בעצמו. ורבי לוי יצחק מברדיטשוב תמה, "כיצד אפשר להכניס אלוקים גדול כל כך בתוך ספר קטן כל כך?". בינוני, גדול, קטן... ואולי, ספר שמעניק זווית ראייה חדשה לכל ההגדרות כולן?

אי אפשר להתיימר לסכם, להגדיר, רק לנסות לשתף בחוויות מהמפגש האישי. לא רק עומק מצאתי בו, גם קצוות. משנה סדורה, חכמה, בינה ודעת, ולצידה סיור בחדרי הלב, אבחון רגשי דק ומדויק. התבוננות בגדולת הבורא, שהבריאה כולה מתאפסת לפניו כלא קיימת, תלויה ועומדת במאמרו התמידי, ויחד עם תפיסת העולם כאין, 'העולם הקטן' הוא האדם מקבל פוקוס מלא. תאורה נדלקת בזירה הפנימית הרוחשת, חושפת שתי שחקניות מתגוששות, בהמית vs אלוקית.

ולצד ההגדרות הפילוסופיות, ההסברים והמאפיינים, יש כאן לא פחות ממתכונים לחיים. לתכל'ס, למה שכולנו מחפשים. משמעות, איזון, אושר. דרך לאהוב באמת. כוח להתגבר על ניסיונות. עוצמה של מעשים קטנים. עומק של חיבור תודעתי.

ספר התניא מציג תובנה נוקבת. את לא צדיקה, גם לא בדרך לשם. הלוואי ותהיי בינונית. ובאופן פרדוקסלי, ההכרה בכך אינה מייאשת, אינה מקטינה אותך. להפך. כי השלט הענק של המטרה בקצה המסלול, משנה כיוון ונמתח לאורך הדרך. הדרך היא המטרה. ולכן הניסיונות אינם סתם הפרעות מציקות, הם הדבר שבשבילו את כאן.

המלחמה הבלתי נגמרת אינה הוכחה לכישלון שאת, אלא דווקא להצלחה, עדות לכך שהנפש האלוקית שלך היא שחקנית פעילה. המחשבות המחלישות? חוסר מודעות עצמית, ואפילו גאווה. קריאת מפה לא נכונה. והכוח של המעשה האחד שלך? וואו. זו התכלית שבשבילה נבראו העולמות כולם...

ספר התניא מדייק אותך. מציב מראה שבה את אפס, אבל את חלק מאינסוף.

ואת מבינה, שכל מה שמתבשל אצלך, המלחמות, הניסיונות, העליות והירידות - הם כמו תחרות בישול. קיבלת חומרי גלם מרים, חריפים, אבל את מעבדת, מתבלת, מכינה תוצר מעודן, משובח ופיקנטי. לא הכל דבש - אבל זה היתרון שלך. כי דווקא המר שהופך למנת גורמה, הוא התבשיל המנצח. מטעמים לקדוש ברוך הוא, שאת זוכה להגיש לו.

זה בשבילי, על קצה המזלג, ספר התניא. בואי גם את לטעום!

מוגש על ידי תכנית הלימוד "לב לדעת"
לימוד תניא לנשים ובנות.

ניתן עדיין להצטרף לשנת הלימוד תש"פ בלב לדעת! ההרשמה עומדת להסתיים ואת מוזמנת לנצל את ההזדמנות ולהעניק לעצמך מתנה... לימוד מחיה ומשמח שייתן טעם וערך מוסף! ההצטרפות באתר מעיינותיך www.maynotach.org.il

צילום אירועים אחרונים * 054-3134757

שם בראל

נהר דעה
ד"ר נחמן מנחם
רבי נחמן מברסלב

**להיות
אלוהים
באמת**

כנס הנשים
הגדול
של נהר דעה

למי שנמאס
מחיי שגרה אפורים ונטולי כוחות
ורוצה להיהפך לאשה שמחה
עובדת ה' ומלאת מוטיבציה
שעפה על החיים שלה!!

נעמי מרגלית
מעגל נשים
ושיתוף אישי

מיכי יוספי
שורש השגעון הוא
תחושת הבדידות

שוביה לוינזון
מצאית הנקודות הטובות
בחיך

אנפּה פֿלייבּק אַלמער וקורט אַלמערק אַט תיאטראן "כנפייט"
יום ראשון כ"ט טבת 26/01 בשעה 18:15
מרכז חיבה רח' הרצוג 75 ירושלים

עלות 79 שקל בלבד **בהרשמה מראש - 67 שקל בלבד!!**
הרשמה באתר של נהר דעה או בטלפון
058-7701148 בין 9:00-13:00 (תהלה)

את לא רוצה לקום
בוקר אחרי הכנס
ולגלות שהוא היה
בלעדיך
מומלץ להרשם
עכשיו!!!

טלפון: 052-6477201

ענין אזכרה ענין

זה לא ספר סיפורי צדיקים - אם כי יש בו מעשיות מופלאות ואמיתיות מאוד של אנשי אלוקים. זה לא ספר היסטוריה - אך הוא פורש תמונה ברורה ומשכנעת של חיי היהודים ומצבם הסוציולוגי והאקונומי. אין זה ספר פילוסופיה דתית - אבל סוף סוף זה ספר של ר' הלל צייטלין, שהבנתו רגישה ובנושאים עמוקים כאוקיינוס הוא כלוויתן גדול שאי אפשר לעקור אותו ממקור חיותו. זה לא ספר רומאן שנכתב בעיקר כדי לעורר רגשות - אבל בכיתי בו ושמחתי בו. הצביטה הזאת שהוא צבט בלבי ממשיכה להדהד, כצביטת הזקנים בלחי בבית הכנסת הישן של סבי. קשה לקטלג את הספר לכל אחת מן הקטגוריות הללו, כי יש בספר 'חייו ופועלו של הרב מליאדי' הרבה הרבה יותר מזה < לכבוד כ"ד טבת, יום ההילולא של בעל התניא

אבי טאוב

אובייקטיבית. רצוני לספר על הרב מליאדי, כשם שמספרים על גיבור רוח, על נושאה ומחוללה של תנועה גדולה בקרב העם היהודי" (עמ' 94). כך מסתיימת פתיחת הספר. צייטלין לא עומד בהבטחתו: בכל שלב של הספר הוא מצליב את מירב הפרטים הארכיוניים שעמדו לרשותו עם סיפורי חסידים ומסורות שונות. בכל סיפור מעשה הוא מפריד בזהירות את היסוד ההיסטורי מהתפארת האגדית. בניגוד ל'אור הגנוז' של מרטין בובר שהשמיט לחלוטין את כל מעשי הניסים והנפלאות, צייטלין מציג את ההיתכנות הריאלית לצד התוספת האגדית ומזווג את שתיהן בכבוד ובאהבה. גם הגוזמא של האגדות נשענת על בסיס היסטורי ונועדה למסור רעיון פנימי בשפה מחויכת ופרוזאית.

הספר סוקר את חייו ופועלו של האדמו"ר מילדות ועד שיבה ודמותו מזדקרת לא כאדמו"ר חסידי אלא כאחד מגדולי האומה ממש - כרש"י, רמב"ם והאר"י. במסגרת הזאת אביא כמה טעמות מתוך הספר כדי לגרות את חוש הטעם להמשיך ולקרוא עוד וכדי לחשוף קצת מסיפור שהוא גם איום ונורא וגם מעורר חשק לעומק האמת שבקדושת החסידות. נביא כאן קצת פרטים מילדותו ונעורו של הרב (בכל מקום בכתבה זו הכינוי 'הרב' בסתם מופנה לאדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מליאדי) וקצת על המלחמות שקרעו את החברה היהודית ועל ההנהגה האסטרטגית והאצילית של הרב.

לקרוא בין השורות

כיצד אפשר להכיר את אופיו ונפשו של הרב? הרב מליאדי לא השאיר כתבה אוטו-ביוגרפית מפורסמת אחריו. אין בנמצא יומנים בסגנון וידוי כשם שניתן למצוא בכתבים שהותיר אחריו הרב קוק או כמו הדיבורים והשיחות שיצאו מליבו של מוהר"ן מברסלב והועלו על הכתב על ידי תלמידו. צייטלין מזמין לחפש את הנשמה של הרב מתוך מה שכתב, בין השורות. את העיקר אי אפשר לבטא במילים: "אנו מקשיבים לדיבורו של הרב ב'תנאי' שלו, נפעמים אנו מלשונו הבערת, מסגנונו הקצבי, נדהמים לראות משפטים שחוזרים על עצמם שוב ושוב ותמיד מצלצלים כחדשים. אנחנו מרבים במלל אך את העיקר אין אנו מצליחים להגות משום שאינו בר ביטוי. יש לנו חוש השמיעה, בפעמים שאוזנינו קולטות סוג דיבורים שכאלו, כדוגמת דברי הרב, הרי הם על דרך משל כהר געש שהאש שבו רוצה להתפרץ, אולם נתיב יציאה - אין" (עמ' 98). צייטלין - כדרכו

המהדורה החדשה של ספרו של צייטלין 'מבוא לחסידות', ובתוכה הביוגרפיה 'חייו ופועלו של הרב מליאדי'

מרוב התרגשות אני לא מוצא את משפט הפתיחה. אני מתחיל אותו שוב ושוב ומוחק בכל פעם. איך אצליח להעביר לכם, הקוראים, את ההתרגשות המיוחדת והנדירה שהתעוררה אצלי בעקבות קריאת הביוגרפיה שכתב הרב הלל צייטלין על האדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מליאדי? אני הולך סחור סחור ולא מוצא את הפתח, שיכור מן העוצמה המיוחדת של הספר הזה, שיצא לאור מחדש לפני שנתיים. הנה כבר הגזמתי ועוד קומפלימנטים וקלישאות פומפוזיות יחמיצו את בקשתי הכנה למסור בפניכם את הרושם המיוחד שהותיר עלי הספר הזה.

הכל יודעים כי חב"ד היא חסידות מרכזית ביותר. הפילוסופיה של החסידות ותודעת השליחות מצויים בה בראש ובראשונה. נדמה גם שהסיפור של חב"ד כבר די מפורסם לכולם אחרי שפסטיבל י"ט כסלו הפך מהתועדות פנים חב"דית לחגיגה לאומית שנמשכת שבוע ושואבת אליה את כולם. תמיד היה נדמה לי שאיזה מוסר מלשין בודד, יוצא מן הכלל שלא בא ללמד על הכלל, מושחת ונבזי מסר את האדמו"ר הזקן לשלטונות. האדמו"ר נכלא ובסוף

שוחרר ועמו התבטל קטרוג שמיימי שמנע את הפצת החסידות ואפשר לנו לחגוג את החסידות בקול רם ובכיף וכל החסידים חיו באושר ובעושר עד עצם היום הזה. התמונה שצייטלין מצייר מורכבת הרבה יותר וגם עגומה. דרכה של החסידות הייתה רצופה מלחמות מרות בין היהודים, רדיפות, חרמות, נידויים ומסירות מהסוג הנבזי ביותר. ויתרון האור מן החושך, ההנהגה המלכותית והאצילית של האדמו"ר הזקן מפליאה בדיוקה, נחישותה וענוותנותה. הפסיפס היהודי שנגלה לאורך הספר מורכב ומעורבב מנשמות קטנוניות ועלובות ונשמות כבירות כוח ומסנוורות באורן. בעלי זרוע ואינטרסים ובעלי רוח הקודש וגדולה פנימית שאין כדוגמתה, מתכתשים זה עם זה.

לא עומד בהבטחתו

מי היה הרב בעל התניא? "אינני בא במשקפיו של היסטוריון לספר על חיי מייסדה של חסידות חב"ד, אף אינני צייר שמעוניין לצייר ולתאר תמונה

היהודי. כפי שמפורש בהקדמה, היה זה ספר פנימי שנכתב להדרכת החברים-החסידים: "מתחילה הייתה כוונת הרב בספרו רק להעלות על הכתב את רעיונותיו בענייני אמונה ולהעניק את עצותיו עבור אחיו ברוח - מהי הדרך לעבוד את השם באמת, כיצד יפעל האדם בכדי לא לרמות את עצמו, לדעת בכל הזדמנות ובכל מקרה בחיים, בכל מעמד ומצב - כיצד למנוע את התקפת היצר ואיך לתקוף אותו חזרה" (עמ' 166). הספר לא נועד לדפוס אלא למכירי הרב, אנשים שהם במדרגת 'בינונים', שהעתיקוהו זה מזה, אלא שעם ריבוי ההעתיקות חלו שיבושים חמורים והרב נאלץ להדפיסו כדי לשמור את הנוסח הנכון. "אף אם בהשקפה ראשונה נראה כי הוא ספר קל ופופולארי, אולם ה'תניא' הינו המפתח לאוצרות האלוקיים. [...] אופן דיבורו של הרב, קצב מילותיו, הכיסופים שבנעימתו יחד עם נהרתו וקרירות אור השכל הנעלה - גודל הלהבה הפנימית יחד עם עומק שלוות האמונה, הרצינות הנוראה ויראת השמים האיתנה, יחד עם הבהירות בה נחשף עומק תעלומותיה ומסתריה של נשמת האדם ובריאת העולם - אלה לבד יוצרים אווירה דתית ורוחנית טהורה" (עמ' 167).

הרב הלל צייטלין

צמיחה

בגיל שתיים עשרה לא נמצא המלמד שיסכים ללמד את הרב. צייטלין מצטט ידיעה המופיעה בפנקסה של החברה-קדישא הליאוונית בה מוזכר שניאור זלמן בן השלוש-עשרה בתואר: "החכם המופלא, תנא ופליג". לפני מאתיים ושבעים שנה דקדקו ביותר בדברים כאלה. התואר 'תנא' הוא הנעלה ביותר שיהודי מהתקופה ההיא יכול להעניק בתורת שבח. הכינוי 'תנא ופליג' נאמר במקור על האמורא 'רב' שחי בתקופת מעבר בין התנאים לאמוראים. ככזה הוא יכול לחלוק גם על תנאים משום שהוא בעל סמכות כמותם. כאן, ביחס לרב, המליצה 'תנא ופליג' מתארת חריפות ועוצמה רוחנית נדירה. לאמור: נשמה מדורות קדומים.

"הרב למד בצעירותו לא רק את ספרי הפילוסופיה היהודית, אלא גם

בכל הביוגרפיות שכתב, על שפינוזה, ניטשה ואחרים, להבדיל - קורא את ההגות של האדמו"ר הזקן בתניא ובכלל, באופן שטרם נקרא. לפי צייטלין יש לקרוא את התניא לא רק כספר פילוסופיה דתית או הגות קבלית מעמיקה אלא כמעין אוטוביוגרפיה. כתמצית מוקפדת של חיים רוחניים עזים ונוקבים: "אין אנו לומדים את הכתוב בשורות הספר בלבד, אלא מתבוננים אף בחבוי בין השורות: אין אנו מחשיבים את ה'תניא' כלימוד תיאולוגי, לימוד פילוסופי ולימוד מיסטי, אלא כמחזה רווי חיים, מתוכו יכולים אנו לשער מה היו חוויותיו של אותו אדם לווהט ומה עבר עליו בצעירותו". צייטלין מבצע ניתוח תדיריות של מילים וביטויים בספר התניא. הוא בוחן את הביטויים שבהם הוא

מרכיב להשתמש לאורך הספר ומראה כי "חוזרים על עצמם אינספור ביטויים כדוגמת 'חשיקה', 'דביקה', 'חפצה', 'רשפי אש', 'שלהבת יה', 'אהבה רבה', 'אהבת עולם', 'אהבה בתענוגים', 'כליון הנפש', 'צמאון הנפש', 'התאחדות', 'התכללות', 'מסירות נפש באחד'. [...] אין בספר ה'תניא' את ההתלהבות החסידית השכיחה ואם תרצו, אצל הרב אין התלהבות כלל. אצלו מופיעה התשוקה. "אין אנו עוסקים כאן באדם המדבר מתוך מצב רוח מרום אלא מתוך תשוקה ורצון עז ביותר. הוא איננו שופך מים רותחים, אלא הוא כולו באמת ובתמים אש להבה".

כך גם שני השלבים הגדולים בעבודת השם - האתכפיה והאתהפכא - הם שתי תקופות בביוגרפיה של האדמו"ר הזקן משום שספר התניא נכתב קודם כל - עבור עצמו. "מה אנחנו רואים ב'תניא'? מלבד רעיונות דתיים-מיסטיים עמוקים, מכיל הוא לכל אורכו המצאות שונות, עצות ותחבולות בכדי לייצב את הגעש והסערה המתחוללת בלב. רק אנשים הנושאים בתוכם סערה שכזו, נאלצים להזדקק לאותם אמצעים" (עמ' 98). האיפוק הזה, סוד הצמצום של להט אינסוף, ה"מוח שליט על הלב" החב"די נוצר בראש ובראשונה בראש ובלב של הרב.

ועוד, התניא לא נכתב מלכתחילה כספר שנועד להרעיש את העולם

בעל עסק?

עמותה?

הצטרף למי שכבר בחר!

המערכת

המתקדמת

בישראל!

להפצת מסרים

דפי נחיתה

הודעות SMS

whatsapp automation

דיוור אלקטרוני

צ'אט בוטים

הודעות קוליות IVR

meserGO

הפצת מסרים בקליק

072-330-6060

לפתיחת חשבון ללא התחייבות

www.meserGO.co.il

GO

הפצת מסרים בקליק

את כל התרגומים המצויים בלשון הקודש מספרות האומות – הפילוסופיה היוונית ובמיוחד כתבי הוגי הפילוסופיה הערביים דוגמת אבן סינא, אבן רושד ודומיהם וכן מתמטיקה, אסטרונומיה ומדעי הטבע כפי מה שהיה בכוחו לדלות מספרי היהדות השונים" (עמ' 103). דא עקא, למרות שאין כתיבה מפורשת בנושא, מסיק צייטלין – מתוך ניתוח התנאי עצמו – על נערתו של הרב שהייתה רצופה בספקות פילוסופיים קיומיים. "לרב הציקו בצעירותו גם ספקות נוראים. הקושיות הנצחיות לא הניחו לו, התירוצים המקובלים לא סיפקו אותו. כבר בהיותו צעיר לימים הגה ביסודיות רבה ובעמקות רחבה בכל הספרות הפילוסופית היהודית של מחשבת ימי הביניים. הוא תר בה אחר האמת, אחר הפתרון, אחר התשובה המוחלטת. אנו נוכחים לראות זאת לא רק מן הבקאות הבלתי רגילה בכל ספרות המחקר, העולה ומבצבצת מבין כתבי הרב, אלא גם ובעיקר מאופי חשיבתו, הבא לידי ביטוי בכל שאלה מטאפיזית שהוא נוגע בה" (עמ' 102). "עבור מי ש'מבין' בתחום, די בכך שיתעמק ב'שער היחוד והאמונה' של הרב בכדי להיווכח שאין המדובר רק במיסטיקן עמוק, אלא גם בפילוסוף במובן האיכותי והעדין ביותר. שילוב נפלא כזה של פילוסוף ומיסטיקן אינו נרכש על ידי מעשה ניסים ולא בעקבות עיון בספרי חקירה 'בשעה שאינה לא יום ולא לילה', אלא רק באמצעות לימוד יסודי, עמוק ואינטנסיבי שמתחיל כבר מן הילדות, עבור דרך הרהורים אינסופיים, חקירות וחידושים ותשוקה מחשבתית עצומה הנובעת מהתחבטות בספקות גדולים וכרוכה בעימות מתמשך עם שאלות מציקות עד תהום" (עמ' 103).

אלוקים מוחשי וחי

הרב ידע את כל התורה, פשוטו כמשמעו. תארים קלישאתיים כמו 'גאון עולם' משמשים כיום כדי להכתיר גם כאלה שאינם יודעים את 'שיחת החולין' של הרב. מעלתו ביחס אליהם דומה 'לריחוק הער המצוי בין גאונות עצומה לשנינות מצויה ובין ידיעה אמיתית לסתם בקיאות ודקלום" (עמ' 104). ובכל זאת לא שבע נחת מידיעותיו והשגתו. ההכרה שהתשובה

אין אנו עוסקים כאן באדם המדבר מתוך מצב רוח מרומם אלא מתוך תשוקה ורצון עז ביותר. הוא איננו שופך מים רותחים, אלא הוא כולו באמת ובתמים אש להבה". כך גם שני השלבים הגדולים בעבודת השם – האתכפא והאתהפכא – הם שתי תקופות בביוגרפיה של האדמו"ר הזקן,

לכמעט כל שאלה בהלכה היא 'תלוי' ו'מחלוקת' ייסרה אותו מאוד. דבר זה הביא את הרב לחבר את שולחן ערוך הרב. כבר בצעירותו התחיל הרב ליצור את השולחן ערוך שלו, אך רק במזריטש הגיעה עבודתו לידי גמר. "אם וכאשר יקומו לנו חוקרים לתורה שבעל פה, שיתורו אותה לכל רוחבה ועומקה, חוקרים ישרים שיהיו חופשיים מכל נטייה, משוחררים לחלוטין מן השנאה המשכילית הקדומה והמושרשת כלפי החסידים, כאשר יהיו אלו גדולים בתורה די הצורך, על מנת שיהיה בכוחם לאמוד יצירות גרנדיוזיות כדוגמת שולחן ערוך הרב – או אז יכירו בוודאי כי הרב בדורו עשה ביצירתו, אף שלא הספיק לסיימה – את אשר עשו הרמב"ם ורבי יוסף קארו בדורם. עבודתו של הרב לא הייתה קלה כלל ועיקר. הוא לא הסתפק בחיפוש, בחיבור, בניסוח ובסידור הדינים בלבד, כפי שעשו הרמב"ם ורבי יוסף קארו בספריהם. הרב התעלה בכך שהשמיט פלפולים והתפתלויות, ובכל דין ודין ירד הרב להסביר ולבאר מפני מה נקבע הדין כך ולא אחרת, מהו שורש הדין וכיצד כל הפרטים נובעים מאותו השורש. בדרכו הבהירה הראה כיצד הסתירות מתיישבות, מה היחס שבין הדינים למנהגים, ומהם טעמי הדינים והמנהגים" (עמ' 115-116).

בגיל שמונה עשרה היה הרב בקיא בש"ס וראשונים, רווי בחכמת המחקר ובתורת הקבלה וצבר שעות רבות של חקירה ובידורים פנימיים, "אך הוא מרגיש שדבר אחד חסר בכל: אלוקים מוחשי וחי" (עמ' 105). מסורת האגדה החסידית מספרת על ההתלבטות בין שתי הדרכים – לוילנה אל הגאון שר התורה האוחז במפתחות, או למזריטש – אל המגיד, האוחז במפתחות לדבקות בה' וללהט התפילה. "כך אמר הרב לעצמו: ללמוד הנני יודע, כמדומני, אבל להתפלל – איני מתחיל אפילו לדעת" (עמ' 106) ושם פעמיו למזריטש. צייטלין מציג בספר את החבורה הקדושה והחד-פעמית של תלמידי המגיד – רבי לוי יצחק מברדיטשב, רבי אלימלך ורבי זושא ועוד – מזווית מיוחדת. אנחנו רגילים לסקירות שמציגות אותם כהצג חסיד המתפאר ברבו. צייטלין מזכיר שהם היו חבורה של חברי נפש, חולקים באהבה זה עם זה ונותנים רשות זה לזה. אמנם, "בו בזמן

הקורבנות האישיים אותם בחרו החסידים לשלם. עד כמה אמיתיים וכנים היו - לא רק בשאיפותיהם - אלא גם במעשיהם בפועל" (עמ' 147).

הצמיחה של החסידות הייתה כרוכה בהתקוממות כלפי בעלי הכוח והמעמדות ששלטו בחברה היהודית. אנו נוכחים לדעת כיצד הסתכלו החסידים על אלו שעמדו בראש הקהל. "כימים ההם ראשי הקהל היו מורגלים במעמד רם, בו הכל רעדו מהם ויכנעו כלפיהם [...] מחמת תקיפותם הרבה ויכולתם לעולל רעות למי שאינו מציית להם [...] הואיל והם גם המיוחסים והלמדנים הם אהבו עצמם והיו חשובים בעיני עצמם כרועי צאן האמונים על שלומם של הכבשים העניים" (עמ' 100). החסידים נשאו בעול ככל היהודים, אבל לא היו מסוגלים לנהוג כלפיהם באותה יראת כבוד מזויפת ולא הצליחו לכבוש את יחסם האמיתי אל ראשי הקהל.

אל ראשי הקהל הרוגזים התחברו יהודים תמימים שראו בחסידים - לבושי הלבן ולומדי הקבלה - ממשיכי שבתאי צבי. הזעם נגד קהל החסידים ברייסין הופנה בעיקר כלפי חסידי רבי אברהם מקליסק שהתפעלותם הדתית עברה כל גבול. הם היו שרים, רוקדים, קופצים ומתגלגלים ברחובות. (הרב, שניהל בעצמו מאבק איתנים אל מול הסער והגעש שבנפשו, עד שלבסוף עלה בידו לכבוש את סערתו הפנימית ולהצמיח מתוכה את השיטה החב"דית, גער בחביבות ברכי אברהם על התנהגות חסידיו.) אל ראשי הקהל והיהודים התמימים חברו אנשי ריב ומדון, נוכלים ומוסרים. התקיפים הגנו על עצמם ועל משרתם הציבורית, התמימים ביקשו להגן על היהדות, אבל "תחושת התמרמרות עמוקה עולה כלפי אלו שגרמו בשקריהם והבליהם להחרים את היפים והטובים שביהודי אותה תקופה" (עמ' 101). "ראשי הקהל הנעלבים עשו יד אחת עם בעלי המחלוקת [...]

שכל תלמידי המגיד היו מתהלכים בבגדי לבן, מרעישים את העולם בעבודתם הנשגבה ובמפותים שחוללו, נותר הרב לעומתם לבוש דווקא בבגדים רגילים, נוהג ככל יהודי מן השורה, מדבר כאחד האדם ובשום אופן אינו מבליט את מהותו הפרטית. בו בזמן ששאר תלמידי המגיד ריחפו בין עולמות, שוטטו בין היכלות, יצרו מלאכים, העלו נשמות, התמסר הרב למשימה שונה לחלוטין: חיבור ה'שולחן ערוך' [...] להאיר את נקודת החיבור של כל דין והלכה פרטית עם כל שאר דיני התורה".

נראה כי הגעגועים של הרב לוויולה וההתחבטות אם ללכת לגאון לא פסקו כל ימי חייו. למרות המחלוקת הקשות והמכוערות כנגד החסידות, שהתחזקו בחתימת הגאון עצמו, נזהר הרב מאוד בכבודו של שר התורה והזהיר את חסידיו לבל יהינו כנגדו וישאו סבלם בדממה.

איך נפוצה החסידות

החסידות הופצה כתורה שכלב ולא כרעיון תיאולוגי. "באותם זמנים, כאשר אדם נהפך לחסיד, הייתה המשמעות שמעתה הוא מסור כולו לרצון העליון ואינו מותיר לעצמו כלום" (עמ' 146). למשל, רבי יעקב יוסף מפולנאה, בעל ה'תולדות', החזיק הון עצמי הקרוב לשישים אלף רובל, ולאחר שהכיר את הבעל שם טוב ותורתו פיזר את כל רכושו, כולל הטלית והתפילין, בין כל האנשים שאי פעם באו עמו במשא ומתן או התדיינו אצלו בדין תורה. צייטלין מדגיש - כנגד חוקרי החסידות השטחיים - שהחסידות לא הייתה עבור החסידים הראשונים התפעלות שמחה ואדיקות דתית גרידא, אלא שבירת הטבע ושינוי פנימי מקצה לקצה. אנו נוכחים לדעת "עד כמה גדולה הייתה השפעת החסידות על החסידים הראשונים, עד כמה היו גדולים

**הפסיפס היהודי שנגלה
לאורך הספר מורכב
ומעורבב מנשמות
קטנוניות ועלובות ונשמות
כבירות כוח ומסנוורות
באורן. בעלי זרוע
ואינטרסים ובעלי רוח
הקודש וגדולה פנימית
שאינ כדוגמתה, מתכתשים**

וכו', כולל הטלית והתפילין, בין כל האנשים שאי פעם באו עמו במשא ומתן או התדיינו אצלו בדין תורה. צייטלין מדגיש - כנגד חוקרי החסידות השטחיים - שהחסידות לא הייתה עבור החסידים הראשונים התפעלות שמחה ואדיקות דתית גרידא, אלא שבירת הטבע ושינוי פנימי מקצה לקצה. אנו נוכחים לדעת "עד כמה גדולה הייתה השפעת החסידות על החסידים הראשונים, עד כמה היו גדולים

HAC

המכללה האקדמית הדסה ירושלים
Hadassah Academic College Jerusalem

אקדמיה מובילה בעולם משתנה

אל תפסיקו לחקור!

B.Sc. בביוטכנולוגיה לומדים באקדמית הדסה

מה זה ביוטכנולוגיה?

- ☐ הפיכת הביוטכנולוגיה למוצר מדף
- ☐ הפיכת הידע המדעי לסטארט-אפ מצליח
- ☐ מחקר ופיתוח של תרופה לסרטן ומחלות נוספות
- ☒ כל התשובות נכונות

- ◀ תואר ראשון עם אופק תעסוקתי מגוון: בתחום המחקר, בתעשיית התרופות, ענף ההייטק, הקליניק, פיתוח מכשור רפואי, חקלאות, תעשיות המזון ועוד.
- ◀ במהלך התואר מתנסים הסטודנטים במעלה מ-200 שעות מעבדה אקדמית. יתרון משמעותי בשוק העבודה.
- ◀ התואר כולל את קורסי הליבה הנדרשים למסלול הארבע שנתי ברפואה.

שכר לימוד אוניברסיטאי | שנה חנים לחיילים משוחררים

***2292**

הנביאים 37, ת.ד. 1114, ירושלים

בקול רעש וברוב טקס

באותה התקופה הרב פעל לחזק את קהל החסידים סביב רבי אחד - רבי מנחם מנדל מוויטבסק. הרב ביקש להיפגש עם הגאון ונסע לוויילנה ולא הניחוהו להיכנס. כשניסה להתווכח עם המתנגדים הפשוטים - "המתנגדים עוללו להם בזיונות גדולים ואף החזיקו בהם [ברב ובחבור] כלואים במרתף. בקושי רב נחלצו השניים מן המקום ושבו אל רבם" (עמ' 155-158). רבי מנחם מנדל מוויטבסק עלה עם חסידיו לארץ ורמז שהממשין הראוי הוא הרב. כשהוכר הרב כמנהיג הוא דאג לאחדות החסידים, שהקשר ביניהם לא ייפרם ואורח חייהם ייוותר על כנו - במניינים חסידיים, שוחטים חסידיים ובדרכי החסידות השונים.

החרם הראשון לא הצליח והחסידים שהתרכזו והתפשטו עוררו את חמתם ואת יוזמתם של המתנגדים לחרם נוסף בשנת תקמ"א ברוב רושם: "בקול רעש גדול וברוב טקס, בתהלוכה, קללות, צעקות וזעקות [...] בחודש אלול באותה שנה התאספו - בזלבה, בריסק, סלוצק, שקלוב וערים אחרות [...] והחרימו את החסידים בבתי הכנסיות. הדליקו נרות, תקעו בשופר וגידפו את החסידים בקללות נמרצות. גזרו לבל יתחתנו עם החסידים, לבל יאכלו לחמם ולבל ישתו יינם והפקירו את חייהם ורכושם [...] מתנגדים אדוקים רבים ראו לעצמם חוב קדוש בעשיית נזקים גדולים וגרימת צרות צרורות לחסידים. התעללות ומכות היו מעשה יום-יומי [...] אבות היכו בילדיהם, רדפום, גירשו מהבתים ודחו אותם לצמיתות [...] בתי חסידים הועלו באש ונכסיהם הושחתו" (עמ' 160-162). חלק מהחסידים השיבו מלחמה שעה ורבים לא השיבו כלל לכל הבלבולים והזלזולים. והרב כותב לחסידיו "השתדלו בכל הכוחות להימנע מכל דבר שיכול לגרום למחלוקת" (עמ' 163).

אחרי מות הגאון וכדי לרסק את ההקלה שחשו החסידים, 'הקהל' - הוועד היהודי הכללי - שהיה בשליטה מתנגדית כתב בפנקס יהודי וילנה "כי כל יהודי השייך אל החסידות [...] מנותק מכרות מכלל ישראל ומעתה הוא ככותי וכצדוקי לכל דבר. יינו יין נסך ופתו פת עכו"ם. עליו להסתלק מן העיר, אסור לו להחזיק שום נכסים ופשיטא שאינו רשאי למלא שום תפקיד בקרב הקהל. כל מי שחפצה נפשו לרדוף את החסידים, לבלוש ולרגל אחריהם - רשאי לעשות זאת ואינו זקוק לאישור מיוחד מהקהל" (עמ' 178). פעולת החסידים בקרב השלטונות הביאה להכרה ממשלתית כי 'הקהל' מנצל את כוחו לרעה ונאסר עליהם לעסוק בדבר מלבד ענייני אמונה ודת. משהבינו שאין בכוחם לעשות דבר נגד החסידים הגישו מתנגדי וילנה את כתב ה'מסירה' המפורסם על הרב בשנת תקנ"ח (1798). הרב נלקח לחקירה בכלא בפטרבורג, באשמת פשעים פוליטיים, כנגד הצאר פאבל. בימיו כל אדם היה בחזקת חשוד פוטנציאלי (עמ' 179), בפרט בהתחשב בכך שתושבים מקומיים עשו מעשי תעמולה שונים לטובת המהפכה הצרפתית וכנגד הממשל הרוסי. היה די בכך שמישהו יספר לפי תומו על אי שקט פוליטי וכבר המרעיש נכלאו. כמה וכמה סיפורי מופתים מתארים את כלילת הרב.

עד אשר משכו לתוך הסכסוך את שר התורה הגדול - הגאון מוילנה [...] עד אשר הצליחו לגרום לו להתייצב בעד החרם שפרסמו נגד החסידים בשנת תקל"ב" (עמ' 149). מלקט שמועות לא מבוררות בצירוף מעשי תענועים ושקרים עם מחלוקת מחשבתית מטאפיזית - "כמעט בלתי יאומן באיזו קלות הטילו על החסידים את העונש החמור מכל - החרם".

סדרת קומיקס יחודית
מסע במנונת הזמן בעקבות
האבות והמקומות הקדומים

עלילה במכפלה
 הקטן מסע במנונת הזמן
 למסע במנונת הזמן
 חתום על ידי רחל

הספרים מסדרת "מסע במנונת הזמן":
עלילה במכפלה, בדרך בית לחם

הספרים מסדרת "מסע במנונת הזמן":
עלילה במכפלה, בדרך בית לחם

מהרה לרכוש! נמקד בחגיגות | לקריסת חסיד בן זקאי | hasyabz@gmail.com
 054-4897125 052-6866704 אפשר בשמחה להשאיר הודעות סמס או בווצאט

הרב נאלץ להבהיר את שיטת החסידות ולכתב הבהרה זה מיוחסים כמה וכמה תורות חסידייות. המסורת החסידית מוסרת בערבוביא פרטים מחודרי החקירות לצד חקירות באלוקות ובחסידות שהרב נחקר עליהן: מדוע שינה את נוסח התפילה? מדוע תיקן סכינים מלוטשים? מדוע מקדיש זמן רב לתפילה ומבטל מתלמוד תורה? מדוע מגלה לכל סתרי תורה? מדוע מכנה את המלכות 'ארץ', דרך ביזיון? מדוע אוסף כסף למען יהודי ארץ ישראל? "יותר קרוב למציאות להניח כי תחקרו את הרב על יחסו לשלטונות ולרעיון המלוכה בכלל, ומשקיבלו תשובות שהניחו את דעתם - נרגעו" (עמ' 192). מבצע החילוף של הרב היה שילוב של תושיה חסידית, סיעתא דשמיא וראייה למרחוק ברוח קודשו של הרב. הרב העביר פתק סודי ובו נכתב 'לייב ינוביצ'ר ייסע תיכף לווילנא' וכך שלח את החסידים למצוא את החסיד ר' לייב, שהיה בעצם אחיינו של הגאון מווילנא. ר' לייב התחזה למתנגד וכאחיו מיוחס התגנב לבית המדרש של הגאון וחקר את כל המזימות כנגד החסידים. ינוביצ'ר גילה כי המתנגדים שיגרו משלחת שתיפגש עם הצנזור הווילנאי. המשלחת נועדה לשחד את הצנזור לעוות ולסלף את כתב הביאור למסמך ההבהרה של הרב על מנת להפיל ולוהוציא מחוץ לחוק. ר' לייב ינוביצ'ר הקדים אותם וסיכם עם הצנזור בתשלום והגן מראש שיתרגם כראוי. כתב ההבהרה המתוקן הניח את דעת השלטונות והרב שוחרר.

הימים שאחרי

אחרי שחרורו הקפיד הרב לא ללבות את אש המחלוקת כנגד המתנגדים. הפעם החסידים לא סרו להדרכותיו. הם הצביעו על הסכומים הגדולים שבזבזו על ידי ראשי הקהל הווילנאי - בין השאר לצורך רדיפת חסידים - והותירו את יהודי וילנא חייבים לשלטונות ממון רב. הקרבות הפוליטיים נמשכו. צייטלין מתאר בצבעים עזים ובקווים מפורטים את חיי העיירה, את

המצב הסוציו-אקונומי, את הרעב והתסיסה הרוחנית. הרב מליאדי הנהיג את החסידות בתקופה מכריעה ורבת תהפוכות זו ובין רדיפה לחרם נשא ונתן עם חסידים וברי פלוגתא, מתנגדים וחסידים, נדד כדי ללמד בכל רחבי רוסיה הלבנה, כתב ותיקן את כל התורות שאנחנו לומדים בהן היום מבלי להכיר את הדרמה ההיסטורית והדחיפות העצומה שעומדת מאחורי כתיבתן.

כאשר נפוליאון תקף את רוסיה בשנת תקע"ב (1812) ראה הרב סכנה רוחנית ואסון ליהודים. הוא כותב במכתב (נדפס באגרות קודש שלו ע' שצו) - "הראוני: באם שינצח [נפוליאון] בונפארט - יורם קרן ישראל ויורבה העושר בישראל, אבל יתפרדו ויתנתקו ליבן של ישראל מאביהם שבשמיים. ובאם שינצח אלכסנדר [הצאר הרוסי] יושפל קרן ישראל ויורבה העוני בישראל, אבל יתענגו ויתחברו ליבן של ישראל לאביהם שבשמיים. וזה לכם האות: שבקרוב הימים יוטל מחמד עיניכם ויתחילו ליקח אנשי חיל מאחינו בני ישראל". אם היהודים יקבלו שוויון זכויות אזרחי הם אמנם ישתמשו בכישרונותיהם כדי לשקם את מצבם הגשמי, אך זו תהא 'מיתת נשיקה' עבור האמונה. טובותיו של נפוליאון הן גזירות קשות (עמ' 257-258).

נפוליאון סימל את קליפת הגאווה של 'אני ואפסי עוד'. כשנפוליאון חצה את נהר הניימן ושילח את צבאותיו, החל הרב במנוסה - "עדיף למות מאשר לחזות בנצחונם של נפוליאון" - עם כל בני משפחתו. ממש כמו בימים האלה, החורף מקפיא בכל עזו. בימי כסלו התמקמו בכפר נידח בשם פריאנוני במחוז קורסק. הטלטולים גברו על הרב, קלקול המרה הביאו לידי סכנת חיים. הוא שכב בתוך בקתה וידע כי שעותיו ספורות. "בני הבית עמדו סביבו אבודים, אותם הוא ראה ולא ראה. גם את מכאובי הגוף הקשים הוא חש קמעא ולא חש. את מבטו הסיט כלפי מעלה. הוא קרא לנכדו חביבו, מנחם מנדל, שעתיד להיות נשיאה השלישי של חב"ד (ה'צמח צדק'), והצביע כלפי התקרה. הנכד השתומם - מה מנסה הסבא להראות לו? "סבור הנך שזוהי תקרה" - דיבר הרבי חרישית - "אבל אני איני רואה כי אם את הרוחניות שבה, את החיות, את האור אין סוף". ביד רועדת כתב את התורה האחרונה ונפרד מן העולם התחתון. ■

בגיל שתים עשרה לא נמצא המלמד שייסכים ללמד את הרב. צייטלין מצטט ידיעה המופיעה בפנקסה של החברה - קדישא הליאזונית בה מוזכר שניאור זלמן בן שלוש עשרה בתואר: "החכם המופלא, תנא ופליג".

כל ספרי הרב שמואל יניב

13 כרכים המגלים את האור

המדהים של הרמז והסוד בפרדס

עושר עולם הנפש והשכל התורני המעניקים אושר
התגלות-כיצד האלוקות מתגלה במעשה בראשית ובמעשה מרכבה
צפונות הנפש-בנין אישיות המסוגלת להפוך צרות לאוצרות
צפונות האהבה-זוגיות זה אומנות האושר
שיר השירים-במה היא קודש קודשים
דברי חכמים וצפונותיהם-החכמה בשלושה כרכים
תורת המשפט העברי-חשיפת יסודות המשפט בצדק וצדקה
שלושה ספרי שירה המעניקים משמעות רוחנית ללשון הקודש
ארגמן-שלושה קבצים המעניקים כלים להתמודד עם דתלשי"ם
מגובה השמים לגובה העיניים-שיעורים למורים סביב לוח השנה
למה איסורים?
להמיר מזרז-חידות, בדיחות, שמחה, חכמה ונחמה

צפונות בדילוגים שפת הסתרים // 500 עמ'
חותם הקודש 1820 // 500 עמ'
החושן // 220 עמ'
הבריאה // 220 עמ'
המתמטיקה בתורה // 490 עמ'
פלא ברכת כהנים // 225 עמ'
סגולת האותיות // 350 עמ'
משמעות השמות בתורה // 380 עמ'
חותם הקודש ב' // 380 עמ'
ייחוד המספר 19 // 360 עמ'
ייחוד המספר 7 // 490 עמ'
ייחוד המספרים 17,23,37 // 460 עמ'
ייחוד המספר 13 // 490 עמ'

מוכח ע"י המתמטיקאי פרופסור אליהו רייפס

מי אני?

גאות וסרצוג

חדשות, טוב לנו ככה וזה בסדר, אבל יכול להיות שאנחנו מפספסים בגדול את הפוטנציאל שלנו. קחו לדוגמה תינוק שרק נולד. מבחינתו, עדיף כל היום רק להיות בידיים מחובק ועטוף. טוב לו ונעים לו כך. הוא לא מכיר משהו אחר, ולכן הוא לא יודע שאם הוא יהיה על הרצפה הוא יוכל ללמוד לזחול וללכת. אם לא ניתן לו את ההזדמנות הזו בכך שנוציא אותו מאזור הנוחות שלו, הוא פשוט לא יידע על קיומה. לא פייר, נכון?

העניין הוא שאנחנו לא תינוקות, ולרוב מי שמונע מאיתנו להתפתח ולטעום תכונות חדשות, זה בעצם אנחנו. כמה עצוב שאנו נועלים את המגירה עוד לפני שבכלל פתחנו אותה. באמירות כמו: "זה ממש לא אני" אנחנו מגבילים את עצמנו מלנסות דברים שיכולים להעניף אותנו קדימה. דמיינו את אותו תינוק בגיל שנתיים, עדיין מחובק אך לא יודע לזוז, כואב הלב עליו.

העניקו לעצמכם את ההזדמנות להיות גם וגם וגם. ולא. זו אינה צביעות בכלל, הכל שלכם, בין אם זה הטבעי שלכם, וגם כשאתם מתנסים במגירה שקצת פחות מוכרת לכם. הרי לפעמים אנחנו עצובים ולפעמים שמחים, האם זה אומר שאחד מהם מזויף? כמובן שלא. אנחנו אנשים מורכבים ומגוונים.

...

אז יש לנו אינסוף אפשרויות מי להיות! טוב, זה לא לגמרי מדויק. התורה מסמנת לנו גבולות ולא מאפשרת לנו לפתוח כל מגירה, וזה נהדר, כי כך היא עוזרת לנו להתרחק ממגירות שלא יעשו לנו טוב. אך גם אנחנו צריכים לעמוד על המשמר. מעבר לגבולות הרחבים שהתורה שמה לנו, ישנם גם גבולות פנימיים שרק אנחנו יכולים לדעת מהם, והם משתנים מאדם לאדם. מגירה אחת תהיה טובה לאדם אחד אך מאוד גרועה לאחר. איך יודעים?

אני יכולה להביא לכם טיפ שעוזר לי מאוד. אני שואלת את עצמי שאלה מאוד פשוטה: האם הרצון/צורך שלי לפתוח מגירה מגיע ממקום טוב? רק אתם יכולים באמת לענות על השאלה הזאת. אם התשובה היא כן, זה יהיה עוול אם לא תפתחו אותה.

ובסוף, כמו כל דבר, זה תלוי בכם. אם תרצו, תהיו כאלה שמניחים למאמר הזה לעבור לידם, ותמשיכו עם המגירות המוכרות והטובות. אבל אם תרצו אחרת, תהיו כאלה שאשכרה מיישמים, ואז תצטרכו להרים את הכפפה ולהעז. ולהזיע.

מי אתם בוחרים להיות כרגע?

"וואי זה הכי לא אני...". מכירים את המשפט הזה?

בטוח יצא לכם להגיד אותו פעם או לפחות לחשוב אותו, בהקשר של תחביבים ושל תכונות אופי או סגנון. כל כך הרבה פעמים אנו מתעסקים בשאלה הזו - מי אני? והתשובה - משתנה כל הזמן. למעשה, היא משתנה כל רגע. אז אולי בעצם כדאי לשאול, "מי אני כרגע זה?" כי אנחנו, זה מה שאנחנו בוחרים להיות, בכל רגע נתון.

עד כדי כך פשוט? בהחלט.

את זה למדתי מהמורה למחול, שאמנם לימדה אותי לפני יותר מעשור, אך משפטים שנכנסים ללב, הזמן פוסח עליהם ואנו זוכרים אותם בבירור, כאילו נאמרו לנו רק אתמול. וכך היא אמרה: "בכל אחד מאתנו יש מגירות-מגירות ובהן מונחות תכונות ואפיונים. בכל רגע נתון אנחנו בוחרים איזו מגירה לפתוח ואיזו לנעול, באיזו מגירה רק להציץ ואיזו מגירה לטפח. אתם תהיו אך ורק מה שתבחרו להיות".

וואו. כמה חופש יש במשפט הזה. אם אני אדם שהוא בדרך כלל נחבא אל הכלים, ולפתע בא לי להשמיע את דעתי בקול או להיות קצת יותר במרכז, פשוט אפתח את מגירת האומץ ואתגבר למועצת תלמידים, אבחן לתפקיד שחקנית בהצגת סוף שנה, אביע את דעתי בדיונים בשולחן שבת.

או: אם אני אדם שומר מצוות אבל בוא נגיד - רגוע, "מיינסטרים" מה שנקרא, ופתאום אני רוצה להתחזק, להיות דוס של ממש, אז אפתח את מגירת האמונה ואתלכש צנוע יותר, אתפלל יותר בכוונה ואברח מלשון הרע, ועוד ועוד.

...

אבל, רגע. רגע. רגע. זה ממש לא פשוט כמו שזה נשמע: מה יגידו החברים? מה תגיד המשפחה? יחבקו את השינוי ויעריכו או יחשבו שזו צביעות וסתם מסכה?

קודם כל, אם לא תנסו לא תדעו. אך סביר להניח, שגם וגם. יהיו חלק שיעריכו ויתמכו, ויהיו כאלה שירימו גבה ואפילו יזלזלו. ולמה זה? כי קשה לנו עם שינויים. הרבה יותר נוח להישאר עם המוכר והידוע. וכשמישהו מעז ויוצא מהמשבצת שאנו רגילים אליה, זה זר לנו ובאופן טבעי אנחנו מפקפקים.

הרבה פעמים רק המחשבה על מה אנשים יגיבו עוצרת אותנו אפילו מלנסות. וכך קורה שאנחנו משתמשים באותן מגירות כל הזמן, רק כי התרגלנו, כי התרגלו אלינו כך. איזה שעמום.

...

לפעמים אנחנו כלל לא מרגישים צורך לפתוח מגירות

רעייתו של ר' דניאל, שכור מחצבתה חסידי היה, שמעה על גדולת הצדיק רבי אלעזר-מענדל בידרמן שעזב את בית אביו רבי משה, מנהיגם של אלפי חסידים בפולין, ועלה לירושלים. אולם בהכירה את בעלה ואת השקפותיו לא העזה להעלות על דל שפתייה את האפשרות כי ילך אליו כדי להתברך מפיו. עניינים אלה של חסידים ורבותיהם היו זרים ומנוכרים לר' דניאל ובסתר ליבו אפילו בו להם.

יום אחד בראותה כי המצב מוסיף ומחמיר אזרה עוז והלכה, על דעת עצמה, לביתו של הצדיק. היא שטחה את צרתה לפני רעיית הצדיק שעמה הייתה מיוודת.

"המתיני לי רגע ואגש אל בעלי", הגיבה רעיית הצדיק.

מבטי רעייתו של ר' דניאל עקבו אחר מעשי הרבנית. האחרונה נקשה קלות על דלת חדרו של בעלה ופתחה אותה בהירות. הצדיק עמד

פיקח או עיוור, ה'יא

"זיאתר ה' אליו, מי שם פה לאדם או מי ישום אילם או חרש או פיקח או עיוור" - הנה מצאנו (בפסוק זה) אילם כנגד שימת הפה ("שם פה"), ועיוור כנגד פיקח; ונשאר חרש לבדו שאין אחר כנגדו (היפוכו לא נזכר בפסוק)? - והאמת, כי מילת "פיקח" כנגד ה"חרש" וה"עיוור", ככתוב (ישעיהו מב), "פקוח אחזניים" ו"לפקוח עיניים עיוורות". (אבן עזרא)

קשה היה בירושלים של אותם ימים להתבלט במיוחד, שכן מבורכת הייתה עיר הקודש באין-ספור דמויות הוד שכל אחת מהן משכמה ומעלה. על-אחת-כמה-וכמה אדם מסוגו של ר' דניאל שהיה שתקן וצנוע מצעם טבעו.

ר' דניאל ניחן בכל מאפייני הליטאי הפרוש המצוי של אותם ימים בירושלים. מאז עזבו את לומדיה עיר מולדתו ועד יומו האחרון נתקיימו בו במלואם דברי המשנה "כך היא דרכה של תורה - פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל". את שבעת ילדיו גידל בדירת שני חדרים שקירותיהם טחובים ומפוררים. את מרבית שעות היממה עשה ספון בביתו, שעון על תלמודו שממנו לא מש לרגע.

ואף-על-פי-כן, שכניו וכל מי שבא עמו במגע, הכירו בגדולתו. מקור מידע מהימן על סגולותיו המיוחדות של ר' דניאל שימשה רעייתו. היא אף סיפרה לשכנותיה על צוואתו המיוחדת של אביה בטרם מותו. "היי לבעלך עזר נאמן ועשי הכול לבד יידרש חלילה לבטל עצמו מתורה", ציווה עליה. והיא אכן שמרה בקנאות רבה על קיום צוואת האב. מעולם לא נראתה דמותו של ר' דניאל מתהלכת ברחוב לשאיפת אוויר צח, לשיחת חולין של תלמידי-חכמים, או אפילו לקניית מוצרי מזון בשוק.

הדברים הגיעו לידי כך שפעם אחת נראה ר' דניאל מתהלך בשוק ההומה המכונה 'באטראק' כשעל כתפו שק גדול. הדבר עורר את פליאת הכול - "מה לו דניאל ב'באטראק'?", תמהו הבריות.

לבסוף נודע הדבר: יום קודם לכן התדפק על ביתו רוכל שהציע לרעייתו בגדים משומשים במחיל זול. הרעייה כבר עמדה לקנות כמה מהבגדים, שעה שבעלה חלף על פניה והפטיר לעברה - "ומה עם שעטנז?". ביקשה הרעייה מן הרוכל להמתין לה קמעה והחישה את פעמיה לביתו של ר' שמואל זאביל הידוע כמומחה לשעטנז. זה בדק את הבגדים ומצא כי בחלקם אכן נטוו חוטי צמר ופשתן בערבוביה.

למחרת היום שאל ר' דניאל את רעייתו - כמשיח לפי תומו - כיצד נסתיימה עסקת הבגדים אתמול. "שעטנז נתגלה בהם ונאלצתי לבטלה", ענתה. אלא שאז נתקף ר' דניאל בהלה. "מה זאת אומרת? הלא יכול הוא הרוכל הנוכרי להפיל ברשתו כמה יהודים תמימים ולהכשילם בעוון החמור!", הגיב בזעזוע.

חיש מהר יצא את ביתו בחפשו אחר הרוכל עם הבגדים. כעבור שעה קלה מצאו בשוק. בירור מהיר העלה כי עד כה לא הצליח הרוכל למכור מסחורתו לאיש. ר' דניאל, שהפרוטה לא הייתה מצויה בידי אפילו לפרנסת בני ביתו, הוציא מביסו סכום כסף שאיש לא ידע מהיכן השיגו ורכש את כל הסחורה מידי הרוכל, כדי שזה לא

למחרת נשלח שליח מביתו של רבי אלעזר-מענדל כשבדו חבילה ארוזה. בתוכה היה ספר 'מאור עיניים', ספרו של הצדיק רבי נחום מצ'רנוביל, בצירוף פתקה קטנה בכתב-ידו של רבי אלעזר-מענדל

אותה שעה בתפילה, כולו אחוז דבקות עצומה. כשפירטה הרבנית באוזניו את מטרת בואה - מאור עיניו של ר' דניאל - לא הפסיק הצדיק לרגע את תפילתו, רק נענע בראשו כאומר, "ידוע גם ידוע".

למחרת נשלח שליח מביתו של רבי אלעזר-מענדל כשבדו חבילה ארוזה. בתוכה היה ספר 'מאור עיניים', ספרו של הצדיק רבי נחום מצ'רנוביל, בצירוף פתקה קטנה בכתב-ידו של רבי אלעזר-מענדל - "ילמד בכל יום ויום קטע מספר קדוש זה והריני מבטיחו שמאור עיניו ישוב אליו..."

בתחילה התלבט ר' דניאל אם לשעות לעצת הצדיק. אולם כעבור ימים אחדים, חלה הרעה נוספת במצבו והוא החליט לעשות כהמלצתו. "אם לא יועיל, לא יזיק...", אמר בליבו.

והנה לא חלפו אלא ימים ספורים ומאור עיניו החל משתפר. בהדרגה שבה ראייתו ונצטללה עד כי כעבור תקופה לא-ארוכה לא נותר עוד זכר למחלת עיניו ולחולשתו.

מאז והלאה שינה ר' דניאל את יחסו כלפי דרך החסידות. הוא אמנם המשיך לנהוג ברוב מנהגי הפרישות שהחזיק בהם קודם לכן, אך מאז החלים ידו לא משה מידו של רבי אלעזר-מענדל, בעוד הספר 'מאור עיניים' - אינו סר לרגע מעל שולחנו.

ימכרה לאחרים. את הבגדים שקנה צרר בשק ודן לשריפה.

כזה היה ר' דניאל שאף נמנה עם באי ביתו הנאמנים של הצדיק והגאון רבי יהושע-לייב דיסקין זצ"ל.

והנה, לפתע פתאום, החלו מכריו לראותו יוצא ונכנס תכופות בבית הצדיק הירושלמי רבי אלעזר-מענדל מלעלוב. שעות ארוכות היו השניים משוחחים ביניהם בדברי תורה וחסידות. אם בכך לא די, הרי שהפוקדים את ביתו של ר' דניאל החלו להבחין בספרו של רבי נחום מצ'רנוביל, תלמיד הבעש"ט הקדוש, מונח בקביעות על שולחנו של ר' דניאל. "מה זה היה לו לר' דניאל הליטאי הפרוש המובהק; כלום נעשה לפתע לחסיד?!", תמהו הכול.

כמו במקרים רבים אחרים, גם הפעם סייעה רעייתו של ר' דניאל בפתרון התעלומה.

ובכן, התברר כי זה חודשים ארוכים שמאור עיניו של ר' דניאל בעלה נחלש. מרוב תלמודו, כולל בשעות שאינן יום ואינן לילה, והמאמץ שתבעו ממנו הקריאה והעיון באותיות הקטנות, אירע הדבר. תחילה התעלם מכך, אולם ככל שנקף הזמן מצב ראייתו החמיר והלך. בצר לו החל לפנות לרופאים ורוקחים שונים, אך כל תרופותיהם וסגולותיהם של אלה לא הועילו במאומה.

ספרי איכות לכל המשפחה
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודמן
להתרגש, להחכים, ליהנות.

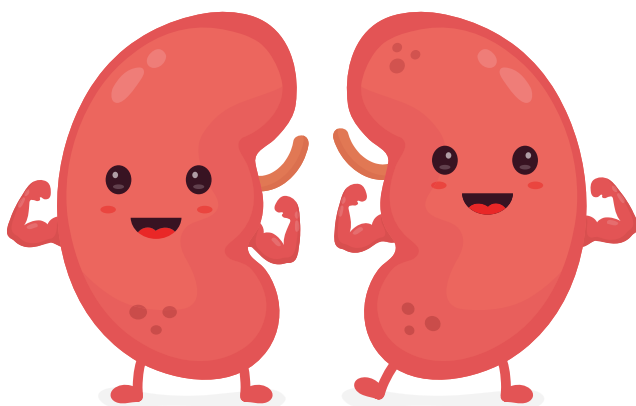
מחלת הכליות שריפאה את הלב

שחר פרידמן

”טיילנו ליד הים ודיברנו מאוד בפתיחות, בין השאר על התקרבות לרת. הרגשתי שזו שיחה מיוחדת ובעלת משמעות. בהמשך היא קנתה לי סידור, ממנו קראתי את ברכות השחר ואת קריאת שמע על המיטה ואהבתי את זה”.

אוהבת לברך את אלוקים!

הסקרנות הפכה למחוייבות, וליאת החליטה לשנות את מועדי הטיפולים כדי להימנע מחילול שבת וכדי לשהות בשבתות בראש יהודי. "עשיתי דיאליזה בימי שישי עד אחר הצהריים, הסתדרתי לקראת שבת והלכתי לתפילה בראש יהודי. הרגשתי שהתפילות מרוממות אותי, וגיליתי שאני אוהבת לברך את אלוקים. שם הרגשתי את האווירה המשפחתית שבה הייתה חסרה לי, טיילתי עם הבנות ליד הים וחשתי ברוחניות של השבת. הרגשתי שאין התלבטות לגבי הדרך שבחרתי ללכת בה, ושמשהו פנימי ויציב מוביל אותי לאורך כל הדרך. אם קודם הרגשתי העדר אב, הרי שעתה הרגשתי שמצאתי את אבא ושהוא קרוב אליי יותר מתמיד. הרגשתי רגועה ובטוחה כי מישוהו מלמעלה שומר עליי".

סוף טוב הכל טוב

אחותה דינה נמצאה מתאימה לתרום כליה עבורה, והיא התנדבה ללא היסוס. "התפללתי לה' לפני ההשתלה שהכל יצליח כדי שאתקרב אליו, שאבוא לשיעורים ולתפילות כשאני רעננה ולא מותשת, ושאוכל למצוא את זיווגי ולהקים משפחה". הניתוח שנערך בבליינסון לווח בתפילותיהן של המשפיעות והבנות מהמדרשה, וה' בהחלט קיבל את התפילות.

“לאחר הניתוח שבתי לפקוד את ראש יהודי”. באחד הימים יזמו הכנות אמירת תהלים משותפת עבור מעוכבי זיווג וקיבלתי להגיד את מזמור קל”ט. קראתי מתוך ספר תהלים ישן של אבא שלי, ובעמוד הראשון מצאתי רשימה של מזמורים שהוא היה נוהג להגיד, ובהם מזמור קל”ט. להפתעתי, כשקראתי את המזמור נתקלתי בפסוק **כִּי אֶתָּה קִנִּיתִּי כְּלִיָּתִי, תִּסְכַּנִּי בִּבְטָן אִמִּי**! הרגשתי כי ממעמקי ספר תהלים אבי יוצר איחוי קשר ומיכר עמי. אחרי זמן לא רב זכיתי להכיר בראש יהודי את בן ציון, איתו הקמתי את ביתי הנאמן בישראל”.

בקבוצת הפסיכודרמה בה השתתפה לילאת בוכנינדר, היא עיברה מחדש את הפרידה הטראומטית מאביה שנפטר: "לפתע חשתי שאני יכולה לישוחח עמו ומאז התחלתי לדבר איתו, כמו שמדברים עם אלוקים הנעלם. חשתי שהוא מעביר לי מסרים וזה הקל עלי". במבט לאחור, זו הייתה המערכה הראשונה בתהליך התקרבותה של לילאת לחיי תורה ומצוות.

”בגיל עשרים וחשע” היא מספרת, ”התגלתה אצלי מחלת כליות. כך החלה תקופה קשה מאוד בחיי. נדרשתי לקחת תרופות חזקות שלא הועילו, והלכתי למרפאים טבעיים ואלטרנטיביים. לאט לאט הוספתי למסע הריפוי גם חיפוש רוחני של אמת החיים”.

תפקוד הכליות הידרדר
ובזמן שחברותיה נישאו
והקימו את בתיהן, ליאת
התמודדה עם מחלתה תוך
שהיא נזקקת לדיאליזה
קבועה. "למרות הקושי
העצום, הרגשתי שאני
עוברת תהליך רוחני
עמוק". באותה תקופה
ליאת עבדה בחברת
אינטרנט שמנהליה היו
דתיים, שם התוודעה
לבחור דתי בשם טל. "הוא
נראה לי צדיק שלא מדבר
רע על אף אחד ולא מרכל.
תמיד היה מלמד זכות על
כל אדם, ומשהו בדיבורים
שלו מאוד משך ועודד אותי".

האם הגעתי לבני ברק!?

בשלב הזה נודע לה על מדרשת 'שושנת אביב'. היא הרימה טלפון לרובינית עופרה טבריה שהזמינה אותה ללמוד את ספר בראשית. "הגעתי מותשת אחרי הדיאלוזה לשיעור הראשון, וראיתי בכניסה בנות שלבשו חצאיות" היא מספרת בחיך, "מאוד נתעתי - האם הגעתי לבני ברק? אבל בכל זאת אזרתי אומץ ונכנסתי פנימה. השיעור היה מרתק, הרב דיבר בהתלהבות ועיניו האירו. המאמץ היה שווה". שיעור גרר שיעור, וכך היא השלימה לאט לאט את החוסרים בהשכלתה התורנית: שיעורי פרשת שבוע, מידות, אמונה ואפילו אמנות. "זמן רב לא ציירתי, ולפתע יצאו לי ציורים מאירי עיניים עם זהב וכחול עמוק".

במדרשה היא התוודעה לבחורה צעירה בשם אביטל. פער השנים ביניהן לא ניכר, והיא הרגישה בנוח לשתף במה שעובר עליה.

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? **ראשידות** זאת התשובה! 03-5255355 ry@neto.net.il

**נותרו
2 מקומות
אחרונים
בדירת המדרשה**

מדרשת ערב לבעלות תשובה

במהלך חגיגות

בואי להיות חלק ממרחב נשי לצמיחה רוחנית,
לתת מקום לנשמה, לשאול ולהתקדם באווירה משפחתית

לימודי ערב • מגורים משותפים • שבתות ואירועים

את הצניין? מכירים מילפי לנצב? דברו איתנו: 050-7447625 מוריה |

התרומות לראש יהודי מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005

מדרג
שושנת אביב
ע"ש שושנה מירון ז"ל

מרחב נלי אצמיחפ כוחות

מבית:
ראשיהודי
אחמדיה • אהרליס • אהרמזר

”כִּי־שִׁיגְלִיָּה לְהוֹצִיא אֶת הַפֶּזֶרָה מִן־הַכֶּזֶב - הַכֶּזֶב יִתְרוֹ. בְּתֵי צִפּוּרָה לְאַשֶׁר” -

[illegible][illegible][illegible][illegible]

התוועדות
התוועדות

הרב עדין אבן ישראל (שטיינדלץ)

חצי דל

אני מכיר כאלו שהולכים לרופא קונבנציונלי ובו זמנית להומאופת - מה שזה אוסר זה מתיר ומה שזה מתיר זה אוסר: לאותו אדם יש סיכוי טוב למות משניהם יחד > בשנים האחרונות של ה'חזון איש' רבו מופתיו בקרב הארץ וביתו המה ממבקשי עצה ותושיה, וזאת למרות שהוא לא עסק בעניינים שמיימים > יש המון שבילים בדרך לקדוש ברוך הוא, המשותף לכולם הוא שצריך לבחור שביל ולצעוד בו

איש, אני בספק כמה זמן היה לו ללמוד - הבית שלו היה מלא באורחים שבאו ליהנות ממנו עצה ותושיה. מבחינת הכמות של אלו שעלו לביתו הוא היה אולי הרבי הכי גדול בארץ. הוא באמת לא התעסק בדברים כאלה, אבל מתברר שאם אדם הולך ולומד תורה בטהרה לשמה, נותנים לו דברים הרבה ומגלים לו רזי תורה, והוא מקבל גם כל מיני כוחות.

מן הצד השני יש לנו סיפורי מופתים על פלוני שהיה איש תם, לא עסק הרבה בתורה ולא בתפילות גדולות, איש תם וישר וסר מרע, ובזקנותו - "מגלים לו רזי תורה". זה גם כן נתיב ודרך: אדם נושא ונותן באמונה, הוא הולך בדרך הישר, כשהוא מגיע לגיל הנכון יכולים להיפתח לו כל מיני שערי שמים, למרות שהוא לא בהכרח יודע שום דבר על דרך הסוד, וגם לא תמיד על דרך הפשט. יש אנשים פשוטים כאלה, שעל פניו לא היו לא בחכמה ולא ביראה, שעם השנים זרח עליהם איזה אור. אם אדם פעם אחת הולך לבית כנסת ופעם אחרת מרמה מעט בשוק - לא לאדם כזה זה יקרה. אבל גם בעל מלאכה פשוט שהולך בדרך הישר - זו דרך גדולה.

הרבי הריי"צ מספר על אדם שהוא הכיר בזקנותו, יהודי פשוט שלא ידע הרבה; הוא סיפר לרבי שהוא רוצה. הרבי אמר לו: "שאו מרום עיניכם" אלו ראשי תיבות 'שמע', והרבי מספר שהוא זכה להיות עשיר ובעל צדקה, והוא בא בזקנותו לרבי וסיפר לו שהוא בנה וילה גדולה עם חלונות גדולים שדרכם הוא היה מסתכל על השמים, כי הרי הרבי אמר לו להסתכל על השמים. אם אדם שיושב כאן בהתוועדות מחליט שהוא לא מיווד יותר מדי עם הגמרא, והוא בוחר לומר תהילים ולשאת ולתת באמונה, הוא אולי יגיע לדברים שחברו שישב ולמד לא יגיע אליהם.

הצד השווה בכל הדרכים הללו הוא שיש דרך שהולכים בה, לפעמים הולכים הרבה מאוד, עד שמגיעים. אפשר לנסות להערים ולעשות כל מיני טריקים - מזה לא יצא שום דבר. יש הרבה פתחים דרכם אפשר להיכנס לקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב על מנשה מלך ישראל, אם אין פתח - עושים חור, אבל לכל פתח ולכל דרך יש היגיון. **אחד הדברים המסוכנים ביותר בעניין הזה הוא לעשות סלט.** בבישול נוהגים היום לעשות כל מיני שילובים, אבל בענייני עבודה חשוב מאוד לא לעשות מין מציאות

אני רוצה לדבר על ענייני עבודה, עבודת ה'. זה עניין שההיקף שלו הולך הרבה מעבר לשאלה של עבודת התפילה, הוא קשור גם לשאלה איך האדם מברך המוציא, למשל, אבל בכלל - לכל דרך ההנהגה בחיים.

הרבה פעמים כשבכל מיני מקומות עוסקים בעניינים כאלו, תופסים את העניין הזה יותר כמו תחום לימוד: לומדים מוסר, לומדים מידות. מה התועלת בכך - זו שאלה אחרת... יודעים מה רבנו בחיי אומר על מידה זו וזו - זה כשלעצמו הרי לא עושה דבר. אבל יש נקודה הרבה יותר עקרונית: **בהרבה מקומות הנוסח בענייני עבודה הוא אחד: כולם לומדים את אותם הספרים והולכים באותה הדרך. הבעיה היא שזה פשוט לא עובד** כך. מצוות יש תרי"ג, דרכים להגיע לקדוש ברוך הוא - יש שישים ריבוא.

ככלל, בקיום מצוות ובהלכה המצב מוגדר ואחיד: התפילין הללו כשרים, הללו פסולים. איפה להניח תפילין, מה גובה הסוכה - כל אלו נוגעים לכולנו פחות או יותר באותו אופן. פלוני הוא איטר, האחר כעוג מלך הבשן - אבל זה זניח. מבחינת ההלכה, יש למעשה כביש אחד מהיר, אולי כמה. **בדרכי העבודה אין כבישים מהירים, יש שישים ריבוא דרכים; כל אדם הוא בריה בפני עצמה,** ומה שנוגע לאדם אחד אינו נוגע לאחר. כשמנסים ללכת בנתיב שאינו מתאים, לא רק שזה לא בהכרח מוביל לתוצאה ממשית, זה יכול להוביל להרבה שגיאות. יש דרכים רבות ושונות, ויש גם דרכים חדשות שלא היו קיימות קודם, דרכים שאין טעם ואפשרות לשחזר מהעבר.

יש אם כן דרכים שונות בתכלית להיות יהודים הגונים, ויכולים לצעוד אל הקדוש ברוך הוא במסלולים רבים. כל עוד ממשיכים ומתמידים בנתיב הגון - בין אם האדם מעדיף להפוך לחסיד גור או לחסיד של הרב אלישיב - מגיעים קרוב יותר. **אם נאמר זאת בחריפות, גם לא כל הדרכים הללו קשורות למה שנדמה לנו כ"עבודה". יכול אדם לשבת ולעסוק בש"ס ופוסקים וקרוב לזקנותו הוא נעשה בעל מופת, בלי תעניות וסיגופים.** היו כאלה שפשוט עסקו בתורה לשם שמים, והסתבר שבדרך הזו הם התקרבו אל הקדוש ברוך הוא מעלה מעלה. בשנים האחרונות של החזון-

שלוקחת משהו ממקום אחד וממקום שני. זה עניין שקשור במהותם של דברים: יש דברים שאפשר לצרף, ויש כאלו שפשוט אי אפשר; כשעושים מהכל ביחד, זה פשוט לא הולך. כשרוצים להגיע למקום פלוני, ויש שניים או שלושה שבילים – כולם טובים ונאים, אבל אי אפשר לקפץ מהאחד לשני.

רבי שואל "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם" – יש בפירוש דרכים שונות, אין כאן דרך ששווה לכל נפש. "את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם" זה הכלל המשותף, אבל בפרטים יש הבדלים למכביר. כך או כך, אתה בוחר דרך – תלך בה. ואם בספר מעניין אחר ראית נקודה כזו וכזו – האם זה פסול? לא, אי אפשר לומר שזה פסול, אבל זה די דומה לכלאיים. וכלאיים לא רק שהם אסורים, הרבה פעמים הם גם מזיקים.

לתופעה הזו – לקחת מסעיף אחד לסעיף אחר, לטעום קצת מהמין הזה וקצת מהשני, לנסות לצרף ולאחד דברים – יש מילה בלועזית: סינקרטיזם, שביסודה מתארת את הדרך בה אנשים צירפו קצת מדתות שונות, מעט מזה ומעט מזה. פעם ניסיתי לראות מה קורה כששמים סוכר ומלח בתוך תה, ומי שרוצה מוזמן לנסות גם כן. אין כאן שאלה של טוב ולא טוב, שתי הדרכים עשויות להיות נכונות וישרות, אבל ביחד – זה פחות מוצלח.

לפעמים הולכים בדרך, ולא יודעים האם ולהיכן נגיע. עדיין, כל עוד ממשיכים ללכת ישר, מגיעים למשהו, משיגים משהו. כשהולכים בדרך פתלתול, לא יוצא שום דבר בשלמות. המיתולוגיה היוונית מלאה ביצורים כאלה: חצי סוס חצי אדם, חצי אריה חצי עז – לכל אלו אין באמת קיום בעולם הזה. יכול להיות סוס אציל נאה, אבל כשהוא ינסה להיות גם אדם – גם סוס הוא לא יצליח להיות. וכשמישהו מנסה לעבור מסולם אחד לשני, הסיכוי הטוב הוא שהוא ימצא את עצמו למטה, עם ידיים ורגליים שבורות.

מי שמצוי בעולם הגנונות ובהיסטוריה שלו, יודע שיש כל מיני סוגים של גנים קלאסיים כמו הגן הצרפתי, האנגלי והיפני. כל אחד מהם בנוי בצורה מאוד מסוימת עם כללים פנימיים משלו. הצד השווה שלהם שיש דברים המתאימים בהם ויש דברים שלא – ומקום שזורקים בו הכל ומהכל – יעלו בו סרפדים ושאר מרעין בישין. פעם בא אליי חסיד כולשהו, חבוש שטריימל וכיוצא בזה – מעולם לא ראיתי אותו קודם, הוא בא להתיעץ איתי: הוא אמר שהוא שייך לאדמו"ר פלוני, והוא הרגיש שהוא לא יכול יותר להישאר שם. אמרתי לו שאם הוא מרגיש שהוא כבר לא יכול יותר ושואין לו שום טעם בזה – שיגיד שלום וזהו. אבל אם הוא ינסה

לעלות על שני סולמות ולקפוץ מהאחד לשני – זה לא יעבוד. גם כשיש בעיה מתמטית, לפעמים אפשר להציע לה שני פתרונות שונים בתכלית, לפעמים דרך שדה מושגים אחר לגמרי – וכל אחד מהם טוב ויגיע לאותה תוצאה. לערוב בין שתי הפתרונות הללו – אי אפשר.

יש כאלו שמפני שהם כל כך דבוקים בדרך אחת הם שונאים כל דרך אחרת; גם זה מטופש. אם שומעים דבר טוב גם כשהוא "שלא כדרכו", שלא בדרך שלי, לא דוחים אותו מראש. לסוסים היו קושרים משהו ליד העיניים כדי שלא יראו לרוחב ויסתכלו רק קדימה וישר. אני לא ממליץ לאף אחד מכם ללכת כמו סוסים, כמו אנשים שרואים ספר שלא בדיוק מהמין שלהם ומסוגלים לזרוק אותו החוצה. אבל אדם צריך להיות מסוגל להגיד: זו לא הדרך שלי. כשיושבים ללמוד, לזמן קצר או ארוך, יכולים גם לשאול – היכן אני נמצא בעולם, מעניין מה קורה בחוץ; שידועים שהולכים ולטייל בשביל הסמוך; בתנאי שלא טועים בדרך חזור, שידועים שהולכים לראות דבר מה וחוזרים. אם פלוני הוא מהנדס מכונות מותר לו להסתכל גם בספרים אחרים. אבל אם את רוב זמנו הוא מבלה בספרי אמנות של הבארוק – אמנות יוצאת מן הכלל – הוא לא יהיה מהנדס מכונות.

יש היום בשוק הרבה ספרי עצות והדרכה, וחלקם אפילו מועילים. אבל הרבה מהם פשוט הולכים בדרכים מנוגדות וגם סותרות. אני מכיר כאלו שהולכים לרופא קונבנציונלי ובו זמנית להומאופת – מה שזה אוסר זה מתיר ומה שזה מתיר זה אוסר: לאותו אדם יש סיכוי טוב למות משניהם יחד. מה עשה מלך צמון לשליחים של דוד המלך? הוא חתך להם את חצי הזקן, מפני שזה הרבה יותר גרוע מלגלח להם את כולו. יש מגודלי זקן ויש מגולחים, אבל חצי זקן – זה שילוב, נאמר, פחות מוצלח.

יש הרבה דרכים, וכל אחת מובילה לכיוון אחר, גם אם בסופו של חשבון כולן צועדות אל עבר הקדוש ברוך הוא. **יש דרך של לנגן בחליל, ויש דרך של לתקוע בשופר. כשאדם נכנס לעבודת ה' הוא צריך לדעת באיזה כלי הוא מנגן, להחזיק אותו נכון.** מי שרוצה לנגן בגיטרה ולהקיש עליה כמו על פסנתר, לא יפיק מנגינה של ממש. סוף דבר, לא סתם המשפט הוא "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם" – "שיבור", בסוף בוחרים דרך והולכים בה. כשאדם הולך בדרך ישרה, אולי הוא יצטרך לצעוד דרך ארוכה, אבל מובטח לו שהוא מתקרב ליעד.

בשיתוף תלמידי ישיבת תקוע

בס"ד

ישיבה קטנה לאומית באר שבע

א"ש קודש

בוגר כתה ח'

אם ברצונך לגדול בתורה ויראת שמים, ללמוד בבקיאות ובעיון, גמרא מחשבה והלכה לקבל תעודת בגרות מלאה ולהיות חלק מחבורה של מבקשי ה' באוירה משפחתית וחמה. מקומך איתנו!

לשלב ניגונים חסידיים
לצד שירת הבקשות

אפשרות ל-5 יחידות
מתמטיקה

חיי פנימיה עשירים

חוגים וטיוולים

לפרטים-

הרב רחמים פניש-0525665496

הרב אברהם

0527833690-אזאנא

יום היכרות י"ערך א"ה ביום

חמישי ד' שבט תש"פ,

בשעה 12:00 בישיבת בני עקיבא

"אוהל שלמה", אולם עוז, רחוב

התלמוד 2 באר שבע.

יש לך שאלה בעבודת ה' ? סמס ל-
054-4530951

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

מה אפשר לעשות כשהפרהסיה הציבורית כל כך מחוללת בשבת?

יש מעגלים שונים של פעולה שאנו מחויבים בה. האחת היא בקרבנו פנימה, להזדעזע ולא לתת להרגל לטשטש את רגשותינו ואת דבקותנו בקדושת השבת, בקדושתם של ישראל ובקדושת המישור הציבורי כיקר וחשוב מעל ומעבר למישור הפרטי. במישור הזה, יש להוסיף ולהתחזק בשמירת השבת ובלימוד הלכותיה.

במעגל השני, לפנות קודם כל אל האנשים שהשבת יקרה להם, לשלב כוחות "איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק", כך שהשבת של עובדי ה' תהיה קודש לה - עליונה, בוערת ומרוממת יותר, מלאה מתיקות ואור של מעין עולם הבא ונשמה יתרה, ובכך נכללות גם ההתמסרות לתפילות, לסעודות ולפיוטים של שבת.

אחרי כל זה אנו מצווים לפעול גם בשדה הציבורי, להמשיך את הפעילות שכבר נעשית, ובעזרת השם הקדוש ברוך הוא יהפוך את לב כל בית ישראל להיות רבוקים בכל התורה ובשבת קודש כגולת הכותרת שלה.

אני מאוד אוהב לראות סרטים, למה זו בעיה?

גם אחרי תנאי ראשון ופשוט, שאין בסרט דברים אסורים או מכוערים וכיוצא בזה, המחשבה כאילו הדיון הוא בסרט הבודד היא כמובן מוטעית. אנחנו נמצאים בתרבות מקיפה שבה הצפייה בסרטים וסדרות שייכת למכלול שיש בו גם טומאה נוראית, תרבות זולה ומשחיתה, כובדו זמן עצום ופסיכיות עמוקה.

יש מחקרים שמלמדים שהמוח פעיל בשעת צפייה בסרט עוד פחות מפעילותו בשעת שינה, מפני שבשינה אנו לפחות חולמים ומדמיינים, ואילו בצפייה בסרט אפילו את הדמיונות אנחנו מקבלים בצורה פסיבית ללא שותפות מצידנו. הבעיה כאן היא תרבותית כוללת, ולכן רבים מיראי ה', ובוודאי מי שחפצים להתרומם ולהתעלות, נמנעים משייכות לכל התרבות הבעייתית של עולם הסרטים והסדרות.

איך יוצאים מחוסר ביטחון עצמי קיצוני?

למיטב ידיעתי, המלים 'חוסר בטחון עצמי' לא נמצאות בתורה או בדברי רבותינו. זוהי הבחנה פסיכולוגית, ובשביל לפתור אותה ניתן ללכת לפסיכולוג. ואף על פי שיש כמה מן החכמים שסבורים שחכמת הנפש אינה כחוכמת הגוף ובעניינים כאלה רק חכמי התורה צריכים להכריע, רוב הרבנים סבורים שכשם שבחוכמת הגוף ניתנה רשות לרופא לרפא, כך יש תחומי מקצוע פסיכולוגיים שהם ענייני חול, ושם פתרון.

ואף על פי כן, יש לשאלה זו גם רובד של קודש. חוסר בטחון עצמי נובע מחוסר ערך עצמי, וכדי להשיב את הערך העצמי לנקודת המבט של הקודש, צריך האדם ללמוד ולשנן ולהעמיק בגודל הערך המופלא של כל יהודי ויהודי. להטמיע בקרבנו את נקודת המבט שהוא יקר מאוד בעיני ה' יתברך, ואין סיבה יותר מופלאה ואיתנה לביטחון עצמי מאשר האהבה של ה' והרצון שלו בנו.

במקומות רבים התבארה הסוגיה, כמו למשל קונטרס "בשבילי נברא העולם", שכינס בטוב טעם מימרות רבות מדברי רבותינו בנושא. ועל ידי הלימוד בעניינים אלה אפשר לרפא ברובד של הקדושה את הבעיה.

ניהול מסחרי ופרסום:

אשר more 050-8331504

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרונ ברגשטיין > העלון טעון גניזה

לתגובות וצירת קשר 052-4061065 info@qarov.org קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

meserGO
הפצת מסרים בקליק

• הודעות SMS • שיחות IVR
• דיוור אלקטרוני • צ'אט בוטים

www.meserGO.co.il 072-330-6060

קרוב אליך

לקבלת העלון לפני כולם
ננסו לכתובת או סרקו את QR

bit.ly/karov

יום פתוח

ב- אורי ביום שני הקרוב
כ"ג טבת תש"פ
(20/01/20) עבור בנות העולות לכיתה ט'

בתוכנית:

- 09:00 התכנסות וארוחת בוקר
- 09:30 משחק היכרות חוויתי
- 10:00 היכרות עם הצוות החינוכי והצגת המסלול
- 10:30 יצירת פסיפס ענק ופעילות חינוכית דרך יצירת שוקולד
- 12:00 ארוחת צהריים
- 13:00 הצגת התוכנית הלימודית והחברתית
- 13:30 שאלות תשובות
- 14:00 סיום משוער

הואו בשמחה

להרשמה: חנה פרנק 054-3331356

רשת הנדונים התורנים
שעלים
מסלול חינוכי

אורי
מיטת של רשת שעלים

אולפנת גילה
מבית אולפנת גילה | רשת שעלים

רוצה לגלות בכ כוחות ויכולות?
רוצה ללמוד כיצד לחיות חיים של שלחות?

אצלנו תקבלי חינוך תורני וערכי
שינשיר אותך לשליחות של החיים

בואי ללמוד ב-
אורי

מבית אולפנת גילה | רשת שעלים

פיתוח עבודת ה' בשמחה ובאהבה	חווית פנימייה יומיים בשבוע
אווירה תורנית וערכית	מציאות לימודית, מבוחר של מגמות
פעילות חברתית עשירה ומגוונת	אווירה חמה ומשפחתית

בליוי חינוכי של הרב חיים סולטן
ראש אולפנת רעיה, בית אל